

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Katowice, 17 maja 2023 r.

RKT.610.4.2022.BP

**WERSJA JAWNA - INFORMACJE STANOWIĄCE TAJEMNICĘ PRZEDSIĘBIORSTWA ORAZ INNE
INFORMACJE PRAWNIE CHRONIONE OZNACZONO [***]**

DECYZJA Nr RKT-4/2023

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki stosowane przez **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej**, polegające na:

- [1.] pobieraniu, w całym okresie kredytowania, na podstawie umów kredytu konsumenckiego zawieranych w okresie od 31 marca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. oraz od 26 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r., a których okres spłaty kredytu przypadał odpowiednio po 8 marca 2021 r. lub 30 czerwca 2021 r., pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przekraczającej dopuszczalny ustawowy limit określony w obowiązującym do 30 czerwca 2021 r. art. 8d ust. 1, ust. 3 oraz art. 8d ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) oraz w art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.) w zw. z art. 31zc ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych COVID-19, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 8f ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, a poprzez to stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- [2.] pobieraniu, w związku z zawartymi umowami kredytu konsumenckiego, zawyżonych odsetek umownych, przekraczających wysokość odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz. U z 2022 r. poz. 1360 ze zm.), co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i nakazuje zaniechanie ich stosowania.

II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki stosowane przez **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczycy Wielkiej**, polegające na:

- [1.] udzieleniu konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów bez uwzględniania w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów, wynikających z zawarcia następných umów, co stanowi naruszenie art. 8e ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) oraz art. 36c ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.), a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz w art. 8f ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych i **stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 16 lipca 2021 r.**,
- [2.] naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak przekazywania konsumentom przed zawarciem umowy kredytu konsumenckiego informacji o jakich mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 zm.) na formularzu informacyjnym, o którym mowa w art. 14 ust. 1 tej ustawy, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- [3.] naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom w umowach kredytu konsumenckiego rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez:
  - A. zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania kredytu, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 zm.),
  - B. zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.),a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, i **stwierdza zaniechanie stosowania praktyk z pkt. II.[2.] oraz II.[3.] z dniem 1 lutego 2023 r.**

III. Na podstawie art. 26 ust. 2 oraz art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów określa środek usunięcia trwających skutków naruszenia w zakresie stwierdzonym w pkt I. i II. sentencji niniejszej decyzji, zobowiązując **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczycy Wielkiej do wysłania - w terminie 2 miesięcy od**

dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej**, pisemnej informacji, w formie przesyłki rejestrowanej - listu poleconego, do wszystkich konsumentów, którzy zawarli ze Spółką umowy pożyczki, w sposób czytelny dla odbiorcy (tj. sporządzony z zastosowaniem czcionki Times New Roman koloru czarnego na białym tle w rozmiarze co najmniej 13 punktów) - o następującej treści:

„Szanowna Pani/Szanowny Panie,

informujemy, że decyzją nr RKT-4/2023 z dnia 17 maja 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej** stosuje lub stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. (Dz. U z 2021 r. poz. 275 ze zm.), polegające na:

- [1.] pobieraniu, w całym okresie kredytowania, na podstawie umów kredytu konsumenckiego zawieranych w okresie od 31 marca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. oraz od 26 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r., a których okres spłaty kredytu przypadał odpowiednio po 8 marca 2021 r. lub 30 czerwca 2021 r., pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przekraczającej dopuszczalny ustawowy limit określony w obowiązującym do 30 czerwca 2021 r. art. 8d ust. 1, ust. 3 oraz art. 8d ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) oraz w art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.) w zw. z art. 31zc ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych COVID-19, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 8f ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, a poprzez to stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- [2.] pobieraniu, w związku z zawartymi umowami kredytu konsumenckiego, zawyżonych odsetek umownych, przekraczających wysokość odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz. U z 2022 r. poz. 1360 ze zm.), co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- [3.] udzieleniu konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów bez uwzględniania w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów, wynikających z zawarcia następnym umów, co stanowi naruszenie art. 8e ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) oraz art. 36c ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.), a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz w art. 8f ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach

związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,

[4.] naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak przekazywania konsumentom przed zawarciem umowy kredytu konsumenckiego informacji o jakich mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.) na formularzu informacyjnym, o którym mowa w art. 14 ust. 1 tej ustawy, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

[5.] naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom w umowach kredytu konsumenckiego rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez:

A. zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania kredytu, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.),

B. zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.),

a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Szczegółowe informacje dostępne są w decyzji Prezesa UOKiK nr RKT-4/2023 z dnia 17 maja 2023 r. opublikowanej na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna.

Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczycy Wielkiej informuje również, że zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm.): „W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie”.

Jednocześnie informujemy, iż prawomocne decyzje Prezesa UOKiK mają charakter prejudykatu w postępowaniu sądowym. Oznacza to, że ustalenia Prezesa Urzędu co do faktu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są dla sądu wiążące. Nie musi on w tym zakresie prowadzić własnego postępowania dowodowego. Konsumenty mogą się powołać na prawomocną decyzję Prezesa UOKiK, gdy będą chcieli dochodzić swoich praw w sądzie”;

przy czym obowiązek ten powinien zostać zrealizowany z zastosowaniem następujących zasad:

A. w przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek powinien być zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem nazwy dawnej i nowej;

B. jeśli konsument nie jest już stroną zawartej umowy pożyczki ww. oświadczenie powinno zostać wysłane na ostatni znany przedsiębiorcy adres korespondencyjny;

C. w razie zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub sąd powszechny, powyższy obowiązek powinien być zrealizowany zgodnie ze zmienioną treścią decyzji.

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 oraz art. 106 ust. 7 pkt 1 w zw. z art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie określonym w pkt. I. i II. sentencji niniejszej decyzji **nakłada na Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej kary pieniężne**, płatne na rzecz budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji, w następującej wysokości:

[1.] **21 839 zł** (słownie: dwudziestu jeden tysięcy ośmuset trzydziestu dziewięciu złotych) w zakresie opisanym w pkt. I.[1.] sentencji niniejszej decyzji;

[2.] **17 744 zł** (słownie: siedemnastu tysięcy siedmuset czterdziestu czterech złotych) w zakresie opisanym w pkt. I.[2.] sentencji niniejszej decyzji;

[3.] **10 920 zł** (słownie: dziesięciu tysięcy dziewięciuset dwudziestu złotych) w zakresie opisanym w pkt. II.[1.] sentencji niniejszej decyzji;

[4.] **5 096 zł** (słownie: pięciu tysięcy dziewięćdziesięciu sześciu złotych) w zakresie opisanym w pkt. II.[2.] sentencji niniejszej decyzji;

[5.] **11 466 zł** (słownie: jedenastu tysięcy czterystu sześćdziesięciu sześciu złotych) w zakresie opisanym w pkt. II.[3.] lit. A. i B. sentencji niniejszej decyzji;

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 ze zm.), oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) w związku z art. 83 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej** kosztami postępowania opisanego w pkt. I. i II. sentencji niniejszej decyzji w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie **64 złotych** (słownie: sześćdziesięciu czterech złotych) i zobowiązuje **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej** do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

- [1.] Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej także: „Prezes Urzędu” lub „Prezes UOKiK”), w związku z otrzymanym zawiadomieniem konsumentem, przeprowadził z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone wobec **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej** (dalej: „Spółka” lub „Przedsiębiorca”).
- [2.] Na podstawie analizy przedstawionych przez Spółkę na etapie postępowania wyjaśniającego informacji i dokumentów, Prezes Urzędu powziął podejrzenie, iż w zakresie opisanym powyżej mogło dojść do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275 ze zm. - dalej także: „uokik”).

Zgodnie z powołanymi regulacjami zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Postanowieniem nr 1 z 7 lipca 2022 r. wszczęto z urzędu przedmiotowe postępowanie administracyjne, zarzucając Przedsiębiorcy, stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w zakresie opisanym w pkt. I. sentencji niniejszej decyzji (dowód: karty nr 1-10).

- [3.] Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o wszczęciu przedmiotowego postępowania oraz poinformował o możliwości ustosunkowania się do treści zarzutów sformułowanych w postanowieniu nr 1 (dowód: karty nr 11-12).
- [4.] Przedsiębiorca przedstawił swoje stanowisko w sprawie w piśmie z 10 sierpnia 2022 r. (dowód: karty nr 209-213).
- [5.] W pierwszej kolejności Spółka wskazała, że stosowane przez nią postanowienia umowy pożyczki nie są sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz nie naruszają rażąco interesów konsumentów. Spółka wskazała zarazem, że nie posługuje się wzorcem umowy.
- [6.] Następnie Przedsiębiorca wskazał, że koszty pożyczki są szczegółowo określone w harmonogramie spłaty oraz są zgodne z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246 ze zm. - dalej także: „ukk”) - w zakresie wysokości odsetek oraz maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu. Przedsiębiorca stoi przy tym na stanowisku, że harmonogram spłaty uwzględnia obniżenie kosztów przewidziane w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm. - dalej także: „ustawa covidowa” lub „ustawa COVID-19”). W ocenie Przedsiębiorcy wszystkie umowy zawarte po wejściu w życie ustawy covidowej miały natychmiast obniżane koszty pożyczki do wysokości przyjętej w tej ustawie. Przedsiębiorca wskazał, że koszty w obniżonej wysokości były utrzymane przez cały okres obowiązywania ustawy covidowej i dopiero w chwili, kiedy przestała ona obowiązywać, koszty wracały do pierwotnej wysokości.
- [7.] Spółka podniosła także, że zawierane przez nią umowy w okresie obowiązywania ustawy COVID-19 miały wydłużony okres spłaty do [***] miesięcy (z pierwotnych [***] miesięcy), z uwagi na trudną sytuację związaną z panującą pandemią. Spółka podkreśliła, że z uwagi na wydłużony okres spłaty ([***] miesięcy), zgodnie z przepisami ustawy COVID-19 oraz ukk, koszty pożyczki mogą przekraczać dopuszczalne limity pozaodsetkowych kosztów kredytu, o których mowa w art. 36a ust. 2 ukk, tj. mogą być wyższe niż całkowita kwota kredytu. Spółka wskazała zarazem, że nie zawiera umów, w których pozaodsetkowe koszty kredytu są rażąco zawyżone, a ponadto nie zwiększyła kosztów pożyczki, gdy wzrosły stopy procentowe - jak czyniły to inne instytucje bankowe i pozabankowe. Przedsiębiorca przytoczył przy tym stosowne regulacje wprowadzone do ukk na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357).
- [8.] Zdaniem Spółki na uwagę zasługuje również fakt, że opłata prowizyjna pokrywa m.in. koszt rozpatrzenia wniosku, wysłania zapytań do współpracujących podmiotów, które również udzielają pożyczek, weryfikacja zdolności kredytowej oraz koszt samej usługi udzielenia pożyczki. Z kolei opłata za udzielenie pożyczki to koszty związane z ryzykiem, które pożyczkodawca ponosi w chwili udzielenia pożyczki, a które w chwili obecnej jest bardzo

wysokie. Pożyczkobiorcy bądź to nie spłacają rat w terminach, bądź ogłaszają upadłość. Koszty te wiążą się również z postępowaniem windykacyjnym, postępowaniem sądowym, a następnie egzekucyjnym.

- [9.] W zakresie zarzutu dotyczącego udzielenia konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów bez uwzględniania w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów wynikających z następnych umów Spółka wyjaśniła, że poza dotychczasowymi przypadkami „pilnuje aby do takich sytuacji nie dochodziło i nie udziela kolejnych pożyczek konsumentom, którzy nie dokonali spłaty, w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów”. W tym samym piśmie Spółka wskazała, że „stara się nie udzielać kolejnej pożyczki do momentu, póki pierwsza udzielona pożyczka nie zostanie spłacona w całości”.
- [10.] Przedsiębiorca nie zgodził się również z zarzutem, że nie przekazuje formularza informacyjnego. Spółka wskazała, że konsumenci są rzetelnie i dokładnie informowani o wszystkich warunkach umowy, a ponadto otrzymują wzór umowy, z którym mogą się zapoznać. Zdaniem Przedsiębiorcy przekazanie konsumentowi do wglądu wzoru umowy i szczegółowo rozpisanego harmonogramu spłaty, jest informacją rzetelniejszą i dokładniejszą niż stworzony pobieżnie formularz informacyjny.
- [11.] Przedsiębiorca wyjaśnił, że w odniesieniu do odsetek ich maksymalny koszt regulowany jest w art. 359 § 2 oraz 359 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz. U z 2022 r. poz. 1360 ze zm.). Przedsiębiorca podniósł również, że nigdy nie nalicza odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Wyjaśnił przy tym, że od 11 marca 2016 r. - kiedy to weszły w życie przepisy ww. ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw - wysokość kosztów w przypadku nieterminowej spłaty regulują również przepisy ukk. Spółka wskazała także, że w sytuacji gdy konsument spłaca zadłużenie z opóźnieniem to Przedsiębiorca wykazując dobrą wolę, nie obciąża konsumenta ani odsetkami karnymi, ani kosztami windykacyjnymi. Jedyne odsetki za opóźnienie, które są naliczane konsumentom za opóźnienie to odsetki za opóźnienie w płatnościach, zasądzone w wyroku wydanym przez właściwy sąd. Odsetki te dochodzone są wówczas na drodze postępowania egzekucyjnego. Postanowienie umowne dotyczące tych odsetek ma tylko i wyłącznie oddziaływać prewencyjnie, aby przestrzec konsumentów przed niespłacaniem rat.
- [12.] W pismach z dnia 27 lutego 2023 r. oraz 20 marca 2023 r. Spółka wskazała, że od lutego 2023 r. nie udziela już pożyczek z uwagi na [***], jak również na chwilę obecną nie planuje w ogóle wznawiać działalności pożyczkowej na rzecz konsumentów (dowód: karty nr 389, 487).
- [13.] Pismem z dnia 24 kwietnia 2023 r. Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta nr 496). W wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z uprawnienia do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

- [14.] Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręcycy Wielkiej prowadzi m.in. działalność gospodarczą związaną z udzielaniem kredytów - jest to przeważająca działalność przedsiębiorcy. Przedsiębiorca jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, Wydział VIII

Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000780491. Umowa Spółki została zawarta w dniu 2 kwietnia 2019 r. Spółka jako pozabankowa pożyczkowa instytucja finansowa została również wpisana do Rejestru Instytucji Pożyczkowych prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego pod nr RIP000468. Wpis do rejestru nastąpił przed dniem udzielenia pierwszej pożyczki (dowód: karty nr 12, 35-37, 209).

- [15.] Spółka prowadzi działalność polegającą m.in. na udzielaniu pożyczek konsumentom, ograniczoną do obszaru woj. śląskiego.
- [16.] Poniżej zestawienie liczby zawartych umów kredytu konsumenckiego przez Spółkę z podziałem na lata:

Rok	Liczba zawartych umów
2019	[***]
2020	[***]
2021	[***]
2022	[***] ¹

- [17.] W okresie od 31 marca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. Spółka zawarła z konsumentami [***] umów, z czego [***]² umów jest dalej splateanych przez konsumentów. Z kolei w okresie od 26 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. zawarto [***] umów kredytu konsumenckiego, z czego [***]³ umów jest dalej splateanych przez konsumentów (dowód: karty nr 209, 388).
- [18.] Pierwsza umowa pożyczki została przez Spółkę zawarta z konsumentem w dniu 21 czerwca 2019 r., w oparciu o wzór umowy pożyczki składający się z 30 paragrafów (dowód: karty nr 231-239). Od 3 lipca 2020 r. zawierane były z konsumentami umowy pożyczki w oparciu o wzór umowy składający się z 12 paragrafów (dowód: karty nr 498-502).
- [19.] Spółka zawierала z konsumentami umowy pożyczki na kwoty od [***] do [***] zł, z minimalnym okresem kredytowania wynoszącym [***] miesiące. Okres kredytowania wynoszący [***] miesiące dotyczył umów pożyczki na kwotę [***] zł (dowód: karty nr 12, 28).
- [20.] W pismach z dnia 27 lutego 2023 r. oraz 20 marca 2023 r. Spółka wskazała, że od lutego 2023 r. nie udziela już pożyczek z uwagi na [***], jak również na chwilę obecną nie planuje w ogóle wznowiać działalności pożyczkowej na rzecz konsumentów. W dniu 8 grudnia 2022 r. Spółka zawarła ostatnią umowę kredytu konsumenckiego z terminem spłaty kredytu przypadającym na dzień 8 grudnia 2024 r. (dowód: karty nr 387, 487-493).
- [21.] W 2021 r. Przedsiębiorca uzyskał obrót w wysokości [***] zł (słownie: [***]) - obliczony zgodnie z art. 106 ust. 3 pkt 1 uokik jako suma przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat (dowód: karty nr 391-392 - pismo Spółki z dnia 27 lutego 2023 r.). Do dnia wydania niniejszej decyzji Przedsiębiorca nie przedstawił danych finansowych pozwalających na ustalenie jego obrotu za poprzedni rok obrotowy.
- [22.] Poniżej szczegółowe ustalenia dotyczące poszczególnych pkt. sentencji decyzji.

¹ Wg stanu na dzień 10 sierpnia 2022 r.

² Wg stanu na dzień 27 lutego 2023 r.

³ Ibidem.

Ustalenia dotyczące pkt. I.[1.] sentencji decyzji

[23.] W toku postępowania Spółka przedstawiła faktycznie zawarte z konsumentami umowy kredytu konsumenckiego. Poniżej analiza kilku umów zawartych przez Spółkę w okresie od 31 marca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. oraz od 26 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r., a których okres spłaty kredytu przypadał odpowiednio po 8 marca 2021 r. lub 30 czerwca 2021 r.

A.

[24.] Umowa pożyczki nr 30/04/2020/KAT/1 - zawarta w dniu 30 kwietnia 2020 r. (dowód: karty nr 162-169).

K - całkowita kwota kredytu - 5000 zł,

n - okres spłaty wyrażony w dniach - 730 dni - 24 miesiące (od 30 kwietnia 2020 r. do 30 kwietnia 2022 r.),

R - liczba dni w roku - 365.

MPKK wyłącznie w oparciu o ukk - $MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$

W oparciu o ww. wzór MPKK mogłyby być nie większe lub równe 4250 zł $\leq (5000 \times 25\% = 1250) + (5000 \times 730/365 \times 30\% = 3000)$.

Pozadodsetkowe koszty kredytu w umowie wyniosły 4250 zł.

Wyliczenia MPKK w oparciu o ustawę COVID-19 oraz ukk:

n - okres spłaty wyrażony w dniach to:

- 312 dni - od 30 kwietnia 2020 r. do 8 marca 2021 r. oraz

- 418 dni - od 9 marca 2021 r. do 30 kwietnia 2022 r.

K - całkowita kwota kredytu - 5000 zł.

MPPK do 8 marca 2021 r. - w oparciu o ustawę COVID-19:

❖ nie większe lub równe 576,99 zł $\leq [(5000 \times 15\% = 750) + (5000 \times 730/365 \times 6\% = 600)] \times 312/730$.

MPPK od 9 marca 2021 r. do 30 kwietnia 2022 r. - w oparciu o ukk:

❖ nie większe lub równe 2433,56 zł $\leq [(5000 \times 25\% = 1250) + (5000 \times 730/365 \times 30\% = 3000)] \times 418/730$.

MPPK mogłoby być łącznie nie większe lub równe 3010,55 zł, a pozadodsetkowe koszty kredytu w umowie wyniosły 4250 zł.

B.

[25.] Umowa pożyczki nr 17/07/2020/KAT/7 - zawarta w dniu 17 lipca 2020 r. (dowód: karty nr 132-137).

K - całkowita kwota kredytu - 8000 zł,

n - okres spłaty wyrażony w dniach - 1218 dni - 40 miesięcy (od 17 lipca 2020 r. do 17 listopada 2023 r.),

R - liczba dni w roku - 365.

MPKK wyłącznie w oparciu o ukk - $MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$

W oparciu o ww. wzór MPKK mogłyby być nie większe lub równe **10008,76 zł** $\leq (8000 \times 25\% = 2000) + (8000 \times 1218/365 \times 30\% = 8008,76)$.

W takiej sytuacji należy się odwołać do uregulowania z art. 36a ust. 2 ukk, zgodnie z którym pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu, czyli **8000 zł**.

Pozaodsetkowe koszty kredytu w umowie wyniosły **8000 zł**.

Wyliczenia MPKK w oparciu o ustawę COVID-19 oraz ukk:

n - okres spłaty wyrażony w dniach to:

- 234 dni - od 17 lipca 2020 r. do 8 marca 2021 r. oraz

- 984 dni - od 9 marca 2021 r. do 17 listopada 2023 r.

K - całkowita kwota kredytu - 8000 zł.

MPPK do 8 marca 2021 r. - w oparciu o ustawę COVID-19:

❖ nie większe lub równe **538,27 zł** $\leq [(8000 \times 15\% = 1200) + (8000 \times 1218/365 \times 6\% = 1601,75)] \times 234/1218$.

MPPK od 9 marca 2021 r. do 17 listopada 2023 r. - w oparciu o ukk:

❖ nie większe lub równe **8085,90 zł** $\leq (8000 \times 25\% = 2000) + (8000 \times 1218/365 \times 30\% = 8008,77)] \times 984/1218$.

MPPK mogłyby być łącznie nie większe lub równe **8624,17 zł**.

Z uwagi na fakt, że obliczone w ten sposób pozaodsetkowe koszty kredytu są wyższe od całkowitej kwoty kredytu należy dokonać ich obliczenia proporcjonalnie do okresu obowiązywania poszczególnych regulacji, wg wzoru:

$MPKK \leq [(K \times 45\% \times n/M) + (K \times 100\% \times (M-n)/M)]$.

Proporcjonalnie obliczone MPPK mogłyby być łącznie nie większe lub równe:

7154,68 zł $\leq [(8000 \times 45\% \times 234/1218 = 691,63) + (8000 \times 100\% \times 984/1218 = 6463,05)]$

C.

[26.] Umowa pożyczki nr 01/02/2021/KAT/01 - zawarta w dniu 1 lutego 2021 r. (dowód: karty nr 89-94).

K - całkowita kwota kredytu - 5000 zł,

n - okres spłaty wyrażony w dniach - 1216 dni - 40 miesięcy (od 1 lutego 2021 r. do 1 czerwca 2024 r.),

R - liczba dni w roku - 365.

MPKK wyłącznie w oparciu o ukk - $MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times 1216/R \times 30\%)$

W oparciu o ww. wzór MPKK mogłyby być nie większe lub równe **6247,26** zł ≤ (5000 x 25 % = 1250) + (5000 x 1216/365 x 30 % = 4997,26).

W takiej sytuacji należy się odwołać do uregulowania z art. 36a ust. 2 ukk, zgodnie z którym pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu, czyli **5000 zł**.

Pozaodsetkowe koszty kredytu w umowie wyniosły **5000 zł**.

Wyliczenia MPKK w oparciu o ustawę COVID-19 oraz ukk:

n - okres spłaty wyrażony w dniach to:

- 149 dni - od 1 lutego 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. oraz

- 1067 dni - od 1 lipca 2021 r. do 1 czerwca 2024 r.

K - całkowita kwota kredytu - 5000 zł.

MPPK do 30 czerwca 2021 r. - w oparciu o ustawę **COVID-19**:

❖ nie większe lub równe **214,37** zł ≤ [(5000 x 15 % = 750) + (5000 x 1216/365 x 6 % = 999,45)] x 149/1216.

MPPK od 1 lipca 2021 r. do 12 sierpnia 2024 r. - w oparciu o **ukk**:

❖ nie większe lub równe **5481,77** zł ≤ [(5000 x 25 % = 1250) + (5000 x 1216/365 x 30 % = 4997,26) = 6247,26] x 1067/1216.

MPPK mogłyby być łącznie nie większe lub równe **5696,16 zł**.

Z uwagi na fakt, że obliczone w ten sposób pozaodsetkowe koszty kredytu są wyższe od całkowitej kwoty kredytu należy dokonać ich obliczenia proporcjonalnie do okresu obowiązywania poszczególnych regulacji, wg wzoru:

$MPKK \leq [(K \times 45\% \times n/M) + (K \times 100\% \times (M-n)/M)]$.

Proporcjonalnie obliczone MPPK mogłyby być łącznie nie większe lub równe:

4663,04 zł ≤ [(5000 x 45% x 149/1216 = 275,70) + (5000 x 100% x 1067/1216 = 4387,33)].

D.

[27.] Umowa pożyczki nr 12/04/2021/CZE/1 - zawarta w dniu 12 kwietnia 2021 r. (dowód: karty nr 125-131).

K - całkowita kwota kredytu - 15000 zł,

n - okres spłaty wyrażony w dniach - 1218 dni - 40 miesięcy (od 12 kwietnia 2021 r. do 12 sierpnia 2024 r.),

R - liczba dni w roku - 365.

MPKK wyłącznie w oparciu o ukk - $MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$

W oparciu o ww. wzór MPKK mogłyby być nie większe lub równe **18766,44** zł ≤ (15000 x 25 % = 3750) + (15000 x 1218/365 x 30 % = 15016,44).

W takiej sytuacji należy się odwołać do uregulowania z art. 36a ust. 2 ukk, zgodnie z którym pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu, czyli **15000 zł**.

Pozaodsetkowe koszty kredytu w umowie wyniosły **15000 zł**.

Wyliczenia MPKK w oparciu o ustawę COVID-19 oraz ukk:

n - okres spłaty wyrażony w dniach to:

- 79 dni - od 12 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. oraz

- 1139 dni - od 1 lipca 2021 r. do 12 sierpnia 2024 r.

K - całkowita kwota kredytu - 15000 zł.

MPPK do 30 czerwca 2021 r. - w oparciu o ustawę COVID-19:

❖ nie większe lub równe **275,87 zł** $\leq [(15000 \times 15 \% = 2250) + (15000 \times 1218/365 \times 6 \% = 3003,29)] \times 79/1218$.

MPPK od 1 lipca 2021 r. do 12 sierpnia 2024 r. - w oparciu o ukk:

❖ nie większe lub równe **17549,24 zł** $\leq [(15000 \times 25 \% = 3750) + (15000 \times 1218/365 \times 30 \% = 15016,44)] \times 1139/1218$.

MPPK mogłoby być łącznie nie większe lub równe **17825,11 zł**.

Z uwagi na fakt, że obliczone w ten sposób pozaodsetkowe koszty kredytu są wyższe od całkowitej kwoty kredytu należy dokonać ich obliczenia proporcjonalnie do okresu obowiązywania poszczególnych regulacji, wg wzoru:

$MPKK \leq [(K \times 45\% \times n/M) + (K \times 100\% \times (M-n)/M)]$.

Proporcjonalnie obliczone MPPK mogłoby być łącznie nie większe lub równe:

14464,91 zł $\leq [(15000 \times 45\% \times 79/1218 = 437,81) + (15000 \times 100\% \times 1139/1218 = 14027,10)]$.

Ustalenia dotyczące pkt I.[2.] sentencji decyzji.

[28.] W umowach zawieranych przez Spółkę od czerwca 2019 do lipca 2020 r. stosowano następujące postanowienia dotyczące zastrzeganych na rzecz Przedsiębiorcy odsetek kapitałowych:

➤ „Pożyczka jest oprocentowana w stosunku rocznym w wysokości odsetek maksymalnych (...), o których mowa w art. 359 § 2 [1] Kodeksu cywilnego tj. w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych, równych sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5%. Na dzień zawarcia niniejszej umowy stopa oprocentowania pożyczki wynosi 10% (słownie: dziesięć procent) w skali roku (...)” - § 6 umowy,

➤ „Odsetki, o których mowa w § 6 niniejszej umowy pożyczki naliczane są w okresach miesięcznych i doliczane będą do każdej raty kapitałowej. Opłata z tytułu zwiększonego ryzyka, o której mowa w § 7.3. niniejszej umowy pożyczki naliczana jest jednorazowo tj. z chwilą zawarcia niniejszej umowy pożyczki i jest rozdzielana proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana przez Pożyczkobiorcę częściowo wraz z każdą ratą kapitałową” - § 8 umowy.

Z kolei w § 10 zawieranych umów znajdowała się tabela obrazująca koszty jakie ponosić będzie konsument. Poniżej przykładowa tabela dla umowy pożyczki nr 21/06/19/CZE/3:

Poz. 1 Całkowita kwota pożyczki w PLN	Poz. 2 Oplata z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki	Poz. 3 odsetki (10% w stosunku rocznym) od całkowitej kwoty pożyczki za cały okres trwania umowy pożyczki	Poz. 4 Całkowita kwota do zapłaty przez Pożyczkobiorcę na rzecz Pożyczkodawcy w PLN (suma poz. 1+2+3)
5000,00	4250,00	994,00	10 244,00

[29.] Podobne warunki umowy przewidziane są przez Spółkę w umowach pożyczki zawieranych od 3 lipca 2020 r. Zgodnie z § 2 ust. 1 zawieranych przez Spółkę umów pożyczek: „Pożyczka oprocentowana jest w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej dwukrotności sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych”.

Z kolei zgodnie z § 1 ust. 1 zawieranych przez Spółkę umów kredytu konsumenckiego: „Pożyczkodawca na wniosek Pożyczkobiorcy udziela mu pożyczki gotówkowej w kwocie [...] zł, na okres od dnia zawarcia umowy pożyczki do dnia [...], na warunkach określonych w niniejszej Umowie (Umowa)”. Wskazana w tym punkcie kwota „pożyczki gotówkowej” odpowiada całkowitej kwocie kredytu określonej § 3 ust. 2 lit. a) zawieranych umów pożyczki. Równocześnie § 3 ust. 2 lit. b) zawieranych umów pożyczki stanowi o całkowitym koszcie pożyczki, na który składa się: „kwota odsetek naliczonych za cały okres kredytowania”.

[30.] Poniżej tabela obrazująca zastrzegane i następnie pobierane przez Spółkę odsetki kapitałowe dla umów pożyczek przy różnej kwocie kredytu i z różną stopą oprocentowania w skali roku z dnia zawarcia umowy:

Lp.	Nr umowy ⁴	Kwota kredytu	Okres kredytowania w miesiącach	Kwota odsetek w umowie	Wysokość dopuszczalnych odsetek	Stopa oprocentowania w skali roku z dnia zawarcia umowy
1.	30/04/2020/KAT/1 - karty nr 162-169	5000 zł	24	994,17 zł	537,39	10%
2.	17/07/2020/KAT/7 - karty nr 132-137	8000 zł	40	2044,47 zł	1022,22 zł	7,2%
3.	22/12/2020/KAT/10 - karty nr 156-161	10000 zł	40	2555,54 zł	1277,78 zł	7,2%
4.	12/04/2021/CZE/1 - kart nr 125-131	15000 zł	40	3833,34 zł	1916,67 zł	7,2%
5.	23/04/2021/KAT/20 - karty nr 5258	6000 zł	40	1533,35 zł	766,67	7,2%

⁴ Pierwsze 8 cyfr umowy stanowią zarazem datę zawarcia umowy: dd/mm/rrrr.

6.	25/05/2021/CZE/02 - karty nr 179-187	3000 zł	40	766,67 zł	383,33 zł	7,2%
7.	16/06/2021/KAT/06 - karty nr 25-30	4000 zł	40	1022,21	511,11 zł	7,2%
8.	19/08/2021/KAT/05 - karty nr 170-178	2000 zł	24	283,87 zł	153,43 zł	7,2%

Ustalenia dotyczące pkt II.[1.] sentencji decyzji

[31.] W toku postępowania Spółka wyjaśniła, że udzielała konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty pożyczki, kolejnych pożyczek w okresie 120 dni od daty wypłaty pierwszej pożyczki. Na tę okoliczność przedstawiła stosowną dokumentację umowną. Analiza przedstawionych przez Spółkę informacji i dokumentów wskazuje, iż w [***] udzielono konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty pożyczki, kolejnych pożyczek w okresie 120 dni od daty wypłaty pierwszej pożyczki.

[32.] Poniżej tabela obrazująca przypadki zawarcia umowy kredytu konsumenckiego przez tego samego konsumenta:

Lp.	Nr umowy ⁵	Data zawarcia umowy - odpowiednio pierwsza i kolejna umowy	Okres w dniach pomiędzy zawarciem umów	Kwota kredytu	Okres kredytowania w miesiącach	Kwota pkk
1.	05/11/2020/KAT/01	05.11.2020 r.	11	2000 zł	40	2000 zł
	16/11/2020/KAT/03	16.11.2020 r.		2000 zł	40	2000 zł
2.	21/01/2020/KAT/11	21.01.2021 r.	93	10000 zł	40	10000 zł
	23/04/2021/KAT/20	23.04.2021 r.		6000 zł	40	6000 zł
3.	05/02/2021/KAT/5	05.02.2021 r.	55	10000 zł	40	10000 zł
	01/04/2021/KAT/03	01.04.2021 r.		10000 zł	40	10000 zł
4.	12/02/2021/CZE/4	12.02.2021 r.	59	15000 zł	40	15000 zł
	12/04/2021/CZE/1	12.04.2021 r.		15000 zł	40	15000 zł
5.	04/03/2021/KAT/2	04.03.2021 r.	98	2000 zł	40	2000 zł
	11/06/2021/KAT/04	11.06.2021 r.		4000 zł	40	4000 zł
6.	10/03/2021/KAT/6	10.03.2021 r.	78	6000 zł	40	6000 zł
	27/05//2021/KAT/24	27.05.2021 r.		3000 zł	40	3000 zł
7.	29/04/2021/KAT/26	29.04.2021 r.	77	5000 zł	40	5000 zł
	15/07/2021/KAT/06	15.07.2021 r.		3000 zł	24	2550 zł

⁵ Pierwsze 8 cyfr umowy stanowią zarazem datę zawarcia umowy: dd/mm/rrrr.

Zgodnie z postanowieniami umowy (§ 2 ust. 1 i 2) kwota pożyczki była pozostawiana do dyspozycji pożyczkobiorcy w formie przelewu bankowego w terminie do 3 dni roboczych od spełnienia warunków wskazanych w umowie oraz dostarczenia niezbędnych dokumentów (dowód: załączniki do pisma Spółki z dnia 29 września 2021 r. - karty nr 46-83, 95-131, 144-155, pismo Spółki z dnia 10 sierpnia 2022 r. - karty nr 209-210).

Ustalenia dotyczące pkt II.[2.] sentencji decyzji

- [33.] W toku przeprowadzonego postępowania wezwano Przedsiębiorcę do wskazania, czy, a jeśli tak to w jakiej formie są przedstawiane konsumentom wniosku o udzielenie kredytu konsumentom informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 uokik. Jeśli Przedsiębiorca przedstawia konsumentom takie informacje to należało przestać egzemplarze 3 (trzech) ostatnio faktycznie wręczonych konsumentom formularzy.
- [34.] W odpowiedzi na to wezwanie Przedsiębiorca w piśmie z dnia 3 grudnia 2021 r. wyjaśnił, że po przeprowadzeniu oceny zdolności kredytowej tworzy przykładowy harmonogram spłaty, z którego szczegółowo wynika m.in. okres kredytowania, termin spłaty, całkowita kwota pożyczki, całkowita kwota do spłaty oraz wysokość kosztów pożyczki. Dane te są następnie nanoszone na projekt umowy, który konsument może zabrać ze sobą i zapoznać się z nim. Projekt harmonogramu wraz z projektem umowy obowiązuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym został przygotowany. Spółka nie przedstawiła zarazem żadnej dokumentacji na poparcie swoich twierdzeń (dowód: karta nr 201).

Ustalenia dotyczące pkt II.[3.] sentencji decyzji

- [35.] Analiza zawieranych przez Przedsiębiorcę od 3 lipca 2020 r. umów kredytu konsumentom wykazała, że nie zawierają one informacji o stopie oprocentowania kredytu (art. 30 ust. 1 pkt 6 uokik). Zawierane przez Spółkę umowy pożyczki w § 2 ust. 1 określają wyłącznie sposób ustalenia stopy oprocentowania kredytu: „Pożyczka oprocentowana jest w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej dwukrotności sumy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych”.
- [36.] Analiza zawieranych przez Spółkę od 3 lipca 2020 r. umów kredytu konsumentom wykazała również, że nie zawierają one informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego (art. 30 ust. 1 pkt 11 uokik). Zawierane przez Spółkę umowy w § 6 ust. 2 określają wyłącznie sposób obliczenia stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego: „Za okres opóźnienia w spłacie pożyczki lub spłacie raty lub jej części Pożyczkodawca naliczać będzie odsetki od zadłużenia przeterminowanego (odsetki karne). Stopa odsetek karnych jest zmienna i jest równa dwukrotności wysokości odsetek za opóźnienie”. Zawierane przez Spółkę umowy nie precyzują przy tym ile wynoszą „odsetki za opóźnienie”.

Prezes Urzędu zważył, co następuje

Naruszenie interesu publicznego

- [37.] Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu prowadzona jest w interesie publicznym. Naruszenie interesu publicznego stanowi podstawę do rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu sprawy w oparciu o przepisy uokik. Interes publiczny zostaje naruszony w szczególności wówczas, gdy określonymi działaniami przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg

uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska, powodując zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu⁶. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku.

- [38.] W ocenie Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publiczny, gdyż wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, którzy zostali lub mogli zostać narażeni na negatywne skutki praktyk stosowanych przez Przedsiębiorcę. Działania Spółki nie dotyczą interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, którzy byli zainteresowani ofertą finansową, a także wszystkich konsumentów, którzy finalnie zawarli ze Spółką umowy pożyczki. Oznacza to, że potencjalnie każdy konsument na terenie woj. śląskiego zainteresowany pozyskaniem środków finansowych od Spółki mógł zostać dotknięty stosowanymi przez nią praktykami, co wskazuje na ingerencję w interes publiczny.
- [39.] Interes publiczny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie przez Przedsiębiorcę interesu publicznego, możliwe jest poddanie kwestionowanych działań Przedsiębiorcy ocenie w świetle przepisów uokik pod kątem stosowania przez niego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

- [40.] Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z art. 24 ust. 2 uokik przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga zatem stwierdzenia łącznego zaistnienia następujących przesłanek:

1. kwestionowane zachowania są działaniami przedsiębiorcy,
2. zachowania są sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami,
3. zachowania naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

1. Status przedsiębiorcy

- [41.] Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów adresowany jest wyłącznie do przedsiębiorców. Zgodnie z definicją przedsiębiorcy, zawartą w art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem tym należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.). W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza to zgodnie z art. 3 ww. ustawy zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Za przedsiębiorcę uznaje się więc podmiot, który spełnia łącznie określone ww. przepisami kryteria podmiotowe i przedmiotowe: po pierwsze jest osobą fizyczną, osobą

⁶ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 października 1991 r., sygn. akt XVII Amr 8/90.

prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, po drugie wykonuje działalność gospodarczą.

- [42.] **Money Trade Group sp. z o.o. z siedzibą we Wręczy Wielkiej** prowadzi m.in. działalność gospodarczą związaną z udzielaniem kredytów - jest to przeważająca działalność Przedsiębiorcy. Ww. podmiot jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000780491. Spółka jako pozabankowa pożyczkowa instytucja finansowa została również wpisana do Rejestru Instytucji Pożyczkowych prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego pod nr RIP000468.
- [43.] Spółka jest tym samym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów uokik, a zatem jej działania podlegają kontroli z punktu widzenia przepisów tej ustawy.

2. Sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami

- [44.] Na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów sankcjonowane jest zachowanie przedsiębiorcy sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami. Sprzeczność z prawem działania lub zaniechania przedsiębiorcy może być ujmowana jako zachowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa stanowionego. Dobre obyczaje natomiast pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji w okolicznościach danego stanu faktycznego. Naruszenie przez przedsiębiorcę przepisów prawa stanowionego lub dobrych obyczajów jest jednocześnie wyrazem naruszenia obowiązującego porządku prawnego, który obejmuje zarówno nakazy i zakazy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego, jak i wynikające z zasad współżycia społecznego oraz dobrych obyczajów, bez znaczenia pozostaje przy tym strona podmiotowa czynu. Dla stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 uokik wystarczy więc stwierdzenie sprzeczności zachowania przedsiębiorcy z prawem lub dobrymi obyczajami.
- [45.] W przypadku praktyk określonych w pkt I.[1.]-[2.] oraz II.[1.] sentencji niniejszej decyzji sprzeczność z prawem polega na naruszaniu przez Przedsiębiorcę regulacji zawartych w ukk, kc oraz w ustawie COVID-19.
- [46.] Praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów może także polegać na naruszeniu przez przedsiębiorcę ciężącego na nim obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 uokik). Normy chroniące konsumentów mają na celu zapewnienie równowagi między profesjonalnym uczestnikiem obrotu a konsumentem. Podstawowym instrumentem służącym realizacji tego zadania jest zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu wiedzy poprzez nałożenie na przedsiębiorców szeregu obowiązków informacyjnych. „Konsument ma prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku, które nie zawsze posługują się prawdziwymi i pełnymi informacjami, a niekiedy wprowadzają w błąd lub w sposób ukryty godzą w indywidualny i zbiorowy interes konsumentów” (wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2006 r., sygn. akt III SK 7/06). W przypadku praktyk określonych w pkt. II.[2.] oraz II.[3.] sentencji niniejszej decyzji bezprawność działania Przedsiębiorcy związana jest z naruszeniem obowiązku udzielania konsumentom rzetelnych, i pełnych informacji, który to obowiązek wynika z regulacji ukk.

Ocena zakwestionowanych praktyk

Ad I.[1.].

Pobieranie zawyżonych pozaodsetkowych kosztów kredytu w całym okresie kredytowania

- [47.] W toku postępowania Przedsiębiorca przedstawił faktycznie zawarte z konsumentami umowy kredytu konsumenckiego. Analiza umów zawieranych przez Spółkę w okresie od 31 marca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. oraz od 26 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r., a których okres spłaty kredytu przypadał odpowiednio po 8 marca 2021 r. lub 30 czerwca 2021 r. wskazuje, iż Przedsiębiorca pobiera na swoją rzecz pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości przekraczającej dopuszczalny ustawowy limit określony w obowiązującym do 30 czerwca 2021 r. art. 8d ust. 1, ust. 3 oraz art. 8d ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy COVID-19 oraz w art. 36a ukk w zw. z art. 31zc ustawy COVID-19.
- [48.] Regulacja dotycząca maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu zawarta została w art. 36a-36d ukk⁷. Przepisy te zostały wprowadzone ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357). W związku z pandemią COVID-19 ustawodawca zdecydował się na czasowe obniżenie maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu. Stosowne regulacje - art. 8d-8f - zostały wprowadzone do ustawy COVID-19 na podstawie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 - dalej także: „ustawa z dnia 31 marca 2020 r.”). Przepisy te weszły w życie w dniu 31 marca 2020 r. (zgodnie z art. 101 tej ustawy wchodzi ona w życie w dniu publikacji).
- [49.] Pierwotnie, zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy COVID-19, art. 8d-8f traciły moc po upływie 365 dni od dnia wejścia w życie ustawy zmienianej - tj. z dniem 8 marca 2021 r.
- [50.] Ponadto, zgodnie z art. 31zc ust. 1 - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 31 marca 2020 r. - po upływie terminu, o którym mowa w art. 36 ust. 3, kredytodawca, o którym mowa w art. 8d-8f, może za pozostały okres obowiązywania umowy, pobierać pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości określonej przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.
- [51.] Z uwagi na przedłużający się stan epidemii ustawą z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 159 - dalej także: „ustawa z dnia 21 stycznia 2021 r.”) doprecyzowano lub przedłużono wiele rozwiązań zawartych w ustawie COVID-19, w tym także te dotyczące ograniczenia kosztów pozaodsetkowych kredytu konsumenckiego.
- [52.] Na podstawie ww. ustawy zmieniono m.in. brzmienie art. 36 ustawy COVID-19, w ten sposób, że z ustępu 3 wykreślono słowa „art. 8d - 8f”, oraz dodano ustęp 3a o treści „przepisy art. 8d-8f tracą moc z dniem 30 czerwca 2021 r.”. W art. 31zc ust. 1 wprowadzono odwołanie do art. 36 ust. 3a. Artykuł 36 ust. 3a oraz art. 31zc ust. 1 w nowym brzmieniu weszły w życie w

⁷ Analizie poddane zostało brzmienie regulacji ukk do dnia 17 grudnia 2022 r.

dniu 26 stycznia 2021 r. (zgodnie z art. 43 ustawy zmieniającej ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia - opublikowanie ustawy nastąpiło w dniu 25 stycznia 2021 r.).

- [53.] Zgodnie z art. 8f ustawy COVID-19 naruszenie przepisów, o których mowa w art. 8d i art. 8e ustawy COVID-19, może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 uokik.

Sposób wyliczania pozaodsetkowych kosztów kredytu - ustawa COVID-19 oraz ukk

- [54.] Jak już wskazano powyżej, zgodnie z art. 31zc ust. 1 - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 31 marca 2020 r. - po upływie terminu, o którym mowa w art. 36 ust. 3, kredytodawca, o którym mowa w art. 8d-8f, może za pozostały okres obowiązywania umowy, pobierać pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości określonej przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.
- [55.] Z powyższego wynika, że w przypadku pożyczek zawartych od dnia 31 marca 2020 r. i których okres spłaty przypada po dniu 8 marca 2021 r. pożyczkodawca może za pozostały okres obowiązywania umowy, pobierać pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości określonej przepisami ukk.
- [56.] Analogiczne uregulowanie - na skutek modyfikacji art. 31zc ust. 1 ustawą zmieniającą z dnia 21 stycznia 2021 r. - dotyczy także pożyczek zawartych od dnia 26 stycznia 2021 r. i których okres spłaty przypada po dniu 30 czerwca 2021 r. Powyższe oznacza, iż w takich przypadkach pożyczkodawca zobowiązany jest uwzględnić **proporcjonalnie** limity pozaodsetkowych kosztów kredytu dla dwóch okresów - pierwszy z ustawy COVID-19, a drugi z ukk.
- [57.] Należy zaznaczyć, iż co do zasady przypadki dotyczące konieczności uwzględniania przy wyliczeniach dotyczących pozaodsetkowych kosztów kredytu obok ustawy COVID-19, także ukk będą dotyczyć sytuacji, gdy umowa kredytu została zawarta na okres nie krótszy niż 30 dni. Tak też jest w niniejszej sprawie, gdyż Spółka zawiera z konsumentami umowy kredytu konsumenckiego na okres nie krótszy niż 24 miesiące.

Wyliczenia pozaodsetkowych kosztów kredytu

- [58.] **Pierwszy wzór:**

Zgodnie z art. 8d ust. 1 ustawy COVID-19 w okresie jej obowiązywania wysokość maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu, dla kredytów o okresie spłaty nie krótszym niż 30 dni, oblicza się według następującego wzoru:

$$MPKK \leq (K \times 15\%) + (K \times n/R \times 6\%)$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

MPKK - maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

- [59.] **Drugi wzór:**

Art. 36a ust. 1 ukk określa maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, którą oblicza się według wzoru:

$$MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

MPKK - maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

[60.] Jak już wskazano powyżej, zgodnie z art. 31zc ust. 1 ustawy COVID-19 po upływie terminu, o którym mowa w art. 36 ust. 3 (czyli okres po dniu 8 marca 2021 r.), a następnie (na mocy ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r.) po upływie terminu, o którym mowa w art. 36 ust. 3a (czyli okres po dniu 30 czerwca 2021 r.), kredytodawca, o którym mowa w art. 8d-8f, może za pozostały okres obowiązywania umowy, pobierać pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości określonej przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

[61.] Art. 31zc ust. 2 ustawy COVID-19 stanowi przy tym, że okres, o którym mowa w ust. 1, nie jest uwzględniany przy obliczaniu maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu określonych w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

[62.] Należy także wskazać, że zgodnie z art. 8d ust. 3 ustawy COVID-19 pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego nie mogą być wyższe od 45% całkowitej kwoty kredytu. Z kolei art. 8d ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy COVID-19 stanowi, że pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej:

1) maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub 2,

lub

2) 45% całkowitej kwoty kredytu. Limit 45% całkowitej kwoty kredytu będzie się aktualizował z reguły w przypadku umów zawartych na długi okres czasu.

W przypadku bowiem takich umów wyliczenia dokonane w oparciu o ustawę COVID-19 oraz ukk mogą przekraczać dopuszczalne limity pozaodsetkowych kosztów kredytu, o których mowa w art. 36 ust. 2 ukk, tj. mogą być większe niż całkowita kwota kredytu. W takiej sytuacji pozaodsetkowe koszty kredytu powinny zostać wyliczone proporcjonalnie do okresu obowiązywania poszczególnych regulacji (ustawy COVID-19 oraz ukk), wg wzoru:

$$MPKK \leq [(K \times 45\% \times n/M) + (K \times 100\% \times (M-n)/M)],$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

MPKK - maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty, wyrażony w dniach, przypadający na czas obowiązywania regulacji z ustawy COVID-19,

M - całkowity okres spłaty kredytu wyrażony w dniach.

[63.] Przyjęta koncepcja jest zgodna z celem regulacji zawartych w ustawie COVID-19 - powodem wprowadzenia przepisów modyfikujących wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu było czasowe obniżenie kosztów pozyskiwania finansowania jako remedium na trudności ekonomiczne konsumentów - „(...) Obniżenie maksymalnej wysokości kosztów pozaodsetkowych kredytu na czas przewidziany w ustawie ma chronić szczególnie wrażliwych klientów przed wykorzystywaniem ich słabszej pozycji przez pożyczkodawców (*predatory lending*). Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, kiedy pożyczkodawca - co już obecnie

zdarza się w wielu podmiotach oferujących szybkie pożyczki - stosowałyby maksymalne stawki kosztów pozaodsetkowych (...)"⁸.

- [64.] W toku postępowania Przedsiębiorca wyjaśnił, że w trakcie obowiązywania ustawy COVID-19 uwzględniał regulacje w niej zawarte w zakresie pozaodsetkowych kosztów kredytu. Nie wskazał jednak w jaki sposób dokonywał obliczeń MPKK.
- [65.] Analiza zawieranych przez Spółkę umów wskazuje, że Spółka w każdym przypadku określała pozaodsetkowe koszty w maksymalnej dopuszczalnej wysokości określonej w ukk. Analiza przykładowych umów zawartych przez Spółkę wraz z uwzględnieniem regulacji dotyczących obniżonych limitów z ustawy COVID-19 została przedstawiona s. 9-12.
- [66.] Z dokonanej analizy zawartych faktycznie przez Przedsiębiorcę umów wynika, że Spółka zawiązała, w całym okresie kredytowania, pozaodsetkowe koszty kredytu poprzez nieuwzględnianie regulacji związanych z ograniczeniem pozaodsetkowych kosztów w okresie obowiązywania regulacji z ustawy COVID-19 oraz ukk. Zgodnie z art. 31zc ust. 1 ustawy COVID-19 po upływie terminu, o którym mowa w art. 36 ust. 3a, kredytodawca, o którym mowa w art. 8d-8f, może za pozostały okres obowiązywania umowy, pobierać pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości określonej przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. W ocenie Prezesa Urzędu użyte w ww. przepisie wyrażenie „może pobierać” należy interpretować literalnie, a to oznacza, że w wypadku umów zawartych na czas przekraczający okres obowiązywania obniżonych limitów z ustawy COVID-19 kredytodawca był zobligowany uwzględniać koszty pozaodsetkowe w różnej wysokości.
- [67.] Prezes Urzędu nie podziela stanowiska przedstawionego w niniejszej sprawie przez Przedsiębiorcę. Zaprezentowana przez niego interpretacja, jakoby zgodnie z ustawą COVID-19 oraz ukk koszty pożyczki mogły przekraczać dopuszczalne limity pozaodsetkowych kosztów kredytu określone w art. 36a ust. 2 ukk jest nieprawidłowa, co jednoznacznie wykazała powyższa analiza. Spółka zawierając z konsumentami umowy kredytu konsumenckiego nie uwzględniła bowiem brzmienia art. 31zc ustawy COVID-19.
- [68.] Z uwagi na powyższe zasadne jest stwierdzenie, że Spółka stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na pobieraniu, na podstawie umów kredytu konsumenckiego zawieranych od 31 marca 2020 r., pozaodsetkowych kosztów kredytu przekraczających dopuszczalny ustawowy limit określony w obowiązującym do 30 czerwca 2021 r. art. 8d ust. 1, ust. 3 i ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy COVID-19 oraz w art. 36a ukk w zw. z art. 31zc ustawy COVID-19, a co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 uokik w zw. z art. 8f ustawy COVID-19.

Ad I.[2.]

Pobieranie zawyżonych odsetek kapitałowych

- [69.] Maksymalny limit odsetek umownych został wyznaczony w art. 359 § 2¹ kc - maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne).

---

⁸ <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/5EDFDA5A0BA099CBC1258538003A6786/%24File/299-A.pdf> - s. 27 w części: Oceny skutków regulacji.

- [70.] Art. 359 § 2 kc stanowi przy tym, że jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych.
- [71.] Wysokość odsetek ustawowych określają m.in. wydane na podstawie art. 359 § 4 kc obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości odsetek ustawowych. Poniżej tabela obrazująca zmianę i daty obowiązywania poszczególnych wysokości odsetek ustawowych i maksymalnych w stosunku rocznym.

Odsetki ustawowe	Odsetki maksymalne	Termin obowiązywania (od)	Podstawa prawna
5%	10%	1 stycznia 2016 r.	obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości odsetek ustawowych z dnia 7 stycznia 2016 r. (M.P. z 2016 r. poz. 46)
4,5%	9%	18 marca 2020 r.	obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości odsetek ustawowych z dnia 18 października 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 952).
4%	8%	9 kwietnia 2020 r.	
3,6%	7,2%	29 maja 2020 r.	
4,75%	9,5%	4 listopada 2021 r.	obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości odsetek ustawowych z dnia 29 listopada 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 1096)
5,25%	10,5%	9 grudnia 2021 r.	obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości odsetek ustawowych z dnia 28 grudnia 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 1201)

- [72.] Z zawieranych przez Spółkę umów kredytu konsumenckiego w sposób jednoznaczny wynika, że zastrzegane przez nią odsetki dotyczą wyłącznie kwoty pożyczki - całkowitej kwoty kredytu. Dobitnie wskazują na to w szczególności umowy zawierane w okresie od czerwca 2020 r., w których „opłata za ryzyko” (pozaodsetkowe koszty kredytu) jest rozdzielana proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana przez konsumenta częściowo wraz z każdą ratą kapitałową.
- [73.] Z analizy danych przedstawionych w tabeli na s. 13-14 wynika, że zastrzeżone przez Spółkę odsetki są co do zasady dwa razy większe od dopuszczalnego ustawowego limitu.
- [74.] Zdaniem Prezesa Urzędu jeśli intencją Przedsiębiorcy było skredytowanie konsumentom pozaodsetkowych kosztów kredytu (opłaty za ryzyko, prowizji, opłaty przygotowawczej) to powinno to wybrzmieć jednoznacznie w zawieranych umowach. W przeciwnym wypadku konsumenci słusznie mogli założyć, iż odsetki pobierane są przez Spółkę wyłącznie od faktycznie udostępnionej im kwoty pożyczki (całkowitej kwoty kredytu). Nie sposób zarazem uznać, iż wystarczająca w tym względzie jest informacja o kosztach rozpisana w harmonogramie spłaty kredytu. Prawa i obowiązki stron umowy powinny wyływać wprost z zawieranej pomiędzy stronami umowy kredytu konsumenckiego. Nie można było także oczekiwać, iż na etapie zawierania i wykonywania umowy konsumenci będą weryfikować wysokość zastrzeżonych na rzecz Przedsiębiorcy odsetek - zważywszy, że umowy zawierane od 3 lipca 2020 r. nie określały nawet wysokości oprocentowania kredytu.

- [75.] Z powyższych względów należy uznać, iż Spółka stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na pobieraniu, w związku z zawartymi umowami kredytu konsumenckiego, zawyżonych odsetek kapitałowych, przekraczających wysokość odsetek maksymalnych, co jest sprzeczne z art. 359 § 2¹ kc, a poprzez to stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 uokik.

Ad II.[1.]

Udzielanie konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty pożyczki, kolejnych pożyczek w okresie 120 dni od daty wypłaty pierwszej pożyczki

- [76.] W toku prowadzonego postępowania ustalono, że Spółka udzielała konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty pożyczki, kolejnych pożyczek w okresie 120 dni od daty wypłaty pierwszej pożyczki. Na tę okoliczność przedstawiła stosowną dokumentację umowną - tabela w tym zakresie została przedstawiona na s. 14.
- [77.] Analiza przedstawionych przez Spółkę informacji i dokumentów wskazuje, iż w [***] udzielono konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty pożyczki, kolejnych pożyczek w okresie 120 dni od daty wypłaty pierwszej pożyczki.
- [78.] Zgodnie z art. 36c ukk⁹: w przypadku udzielenia przez kredytodawcę konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów:
- całkowitą kwotę kredytu, dla celów ustalenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w art. 36a, stanowi kwota pierwszego z kredytów;
  - pozaodsetkowe koszty kredytu obejmują sumę pozaodsetkowych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie.
- [79.] Bardzo podobne uregulowanie znajdowało się do 30 czerwca 2021 r. w ustawie COVID-19. Zgodnie z art. 8e tej ustawy w przypadku udzielenia przez kredytodawcę lub podmiot z nim powiązany w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1126/2008 z dnia 3 listopada 2008 r. przyjmującego określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.Urz. UE L 320 z 29.11.2008, str. 1, z późn. zm.), konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów:
- całkowitą kwotę kredytu, dla celów ustalenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w art. 8d, stanowi kwota pierwszego z kredytów;
  - pozaodsetkowe koszty kredytu obejmują sumę pozaodsetkowych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie.
- [80.] Zastrzegane przez Spółkę pozaodsetkowe koszty kredytu w każdej pierwotnie zawartej umowie były równe maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu wyliczonych na podstawie ukk - zgodnie z art. 36a ust. 2 ukk¹⁰ pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Ponadto, jak już wskazano powyżej (pkt I.[1.] uzasadnienia niniejszej decyzji), Spółka zawyżała

⁹ W brzmieniu obowiązującym do dnia 17 grudnia 2022 r.

¹⁰ Ibidem.

pozaodsetkowe koszty kredytu w sytuacji, gdy okres spłaty kredytu przypadął po okresie obowiązywania obniżonych limitów określonych w ustawie COVID-19.

- [81.] Z powyższych względów należy uznać, iż Spółka stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na udzieleniu konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów i nie uwzględnianiu w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów wynikających z zawarcia następnych umów, co stanowi naruszenie art. 8e ustawy COVID-19 oraz art. 36c ukk, a poprzez to stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 uokik oraz w art. 8f ustawy COVID-19.

Ad II.[2.]

Brak przekazywania formularza informacyjnego

- [82.] W myśl art. 14 ust. 1 ukk kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 ukk, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei przepis art. 13 ust. 1 ukk w sposób szczegółowy wymienia informacje, które kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany podać konsumentowi na trwałym nośniku przed zawarciem umowy.
- [83.] W toku postępowania wezwano Przedsiębiorcę do wskazania, czy, a jeśli tak to w jakiej formie są przedstawiane konsumentom wnioskującym o udzielenie kredytu konsumenckiego informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 ukk. Jeśli Przedsiębiorca przedstawia konsumentom takie informacje to należało przesłać egzemplarze 3 (trzech) ostatnio faktycznie wręczonych konsumentom formularzy.
- [84.] W odpowiedzi na to wezwanie Przedsiębiorca wyjaśnił, że po przeprowadzeniu oceny zdolności kredytowej tworzy przykładowy harmonogram spłaty, z którego szczegółowo wynika m.in. okres kredytowania, termin spłaty, całkowita kwota pożyczki, całkowita kwota do spłaty oraz wysokość kosztów pożyczki. Dane te są następnie nanoszone na projekt umowy, który konsument może zabrać ze sobą i zapoznać się z nim. Projekt harmonogramu wraz z projektem umowy obowiązuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym został przygotowany.
- [85.] Powyższe wyjaśnienia Przedsiębiorcy świadczą o tym, iż nie realizuje on obowiązku przekazywania konsumentom informacji o jakich mowa w art. 13 ust. 1 ukk na formularzu informacyjnym. Spełnieniem tego obowiązku nie jest przekazywanie przez Spółkę projektu umowy. Należy bowiem zaznaczyć, że kwestię dotyczącą projektu umowy normuje inne uregulowanie ukk. Zgodnie z art. 12 ukk konsument ma prawo do otrzymania, na wniosek, bezpłatnego projektu umowy o kredyt konsumencki, jeżeli w ocenie kredytodawcy lub pośrednika kredytowego, spełnia on warunki do udzielenia mu kredytu konsumenckiego przez tego kredytodawcę lub pośrednika kredytowego. Projekt umowy powinien zawierać dane konsumenta, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 oraz wszystkie warunki, na których kredyt mógłby zostać udzielony.
- [86.] W związku z tym Prezes Urzędu nie podziela stanowiska Przedsiębiorcy o braku bezprawności w nieprzekazywaniu konsumentom formularza informacyjnego. Jak już podkreślano powyżej przekazywanie konsumentom projektu umowy - o ile faktycznie konsumenci taki dokument

otrzymują - nie może ekskulować braku przekazywania im przed zawarciem umowy formularza informacyjnego. Dokument ten pełni bowiem inną rolę niż projekt umowy i ma na celu umożliwienie konsumentom porównanie ofert kredytowych. Należy także stwierdzić, iż z formularza informacyjnego wynika m.in. obowiązek poinformowania konsumentów o prawie do otrzymania projektu umowy o kredyt. Ponadto za substytut formularza informacyjnego nie można również uznać harmonogramu spłaty kredytu. Obowiązek jego przekazywania konsumentom reguluje zresztą inny przepis ukk (art. 37).

- [87.] Z powyższych względów należy uznać, iż opisane zaniechanie Przedsiębiorcy narusza obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak przekazywania im przed zawarciem umowy informacji o jakich mowa w art. 13 ust. 1 ukk na formularzu informacyjnym, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ukk, a poprzez to stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 uokik.

Ad II.[3.]

Naruszanie obowiązku udzielania konsumentom w umowach kredytu konsumenckiego rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji

Ad A. Brak informacji o stopie oprocentowania kredytu

- [88.] Analiza zawieranych przez Przedsiębiorcę od 3 lipca 2020 r. umów kredytu konsumenckiego wskazuje na naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, wymaganej przepisami art. 30 ust. 1 ukk poprzez brak informacji o stopie oprocentowania kredytu (art. 30 ust. 1 pkt 6 ukk).
- [89.] Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 6 ukk *in principio*, umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać informację na temat stopy oprocentowania kredytu. Żadne tego typu uregulowania nie znalazły się w analizowanych w toku postępowania umowach pożyczki. Umowy pożyczki w § 2 ust. 1 określają wyłącznie sposób ustalenia stopy oprocentowania kredytu: „Pożyczka oprocentowana jest w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej dwukrotności sumy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych”.
- [90.] W ocenie Prezesa Urzędu, w zawieranych przez Przedsiębiorcę umowach kredytu powinna znajdować się informacja ile wynosi ewentualna stopa oprocentowania. W ten sposób konsument informowany jest w sposób kompleksowy o wszystkich warunkach udzielonego kredytu. Stosowanie stopy oprocentowania kredytu jest bowiem praktyką powszechnie stosowaną na rynku kredytów konsumenckich. Nieuwzględnienie tego parametru może utrudniać konsumentom racjonalną ocenę oferty Przedsiębiorcy i porównanie jej z innymi ofertami na rynku, a także wprowadzać ich w błąd na etapie realizacji umowy (uniemożliwiając weryfikację zastrzeżonych kosztów).
- [91.] Należy wskazać, że ustawodawca nie przewidział żadnego wyjątku od przytaczania w treści umów kredytu konsumenckiego informacji o stopie oprocentowania kredytu, tak jak czyni to np. w art. 30 ust. 1 pkt 13 („o ile wystąpią”), czy też pkt 14 ww. ustawy („jeżeli umowa je przewiduje”).
- [92.] W ocenie Prezesa Urzędu, informacja o stopie oprocentowania kredytu jest na tyle istotna, iż w każdym przypadku powinna zostać uwzględniona w umowie kredytu konsumenckiego, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości co do należnych Przedsiębiorcy opłat z tytułu udzielonej

pożyczki. Wbrew twierdzeniom Przedsiębiorcy przepisy kodeksu cywilnego dotyczące odsetek (art. 359 § 2 oraz 359 § 2¹) nie zastępują tego obowiązku.

Ad B. Brak informacji o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego

- [93.] Analiza zawieranych przez Spółkę od 3 lipca 2020 r. umów kredytu konsumenckiego wskazuje także na naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, wymaganej przepisami art. 30 ust. 1 ukk poprzez brak informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego (art. 30 ust. 1 pkt 11 ukk).
- [94.] Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 11 ukk *in principio*, umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać informację na temat rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego. Żadne tego typu uregulowania nie znalazły się w analizowanych w toku postępowania umowach pożyczki. Umowy w § 6 ust. 2 określają wyłącznie sposób jego ustalenia: „Za okres opóźnienia w spłacie pożyczki lub spłacie raty lub jej części Pożyczkodawca naliczać będzie odsetki od zadłużenia przeterminowanego (odsetki karne). Stopa odsetek karnych jest zmienna i jest równa dwukrotności wysokości odsetek za opóźnienie”. Umowa nie precyzuje przy tym ile wynoszą „odsetki za opóźnienie”.
- [95.] W ocenie Prezesa Urzędu, w zawieranych przez Przedsiębiorcę umowach kredytu powinna znajdować się informacja ile wynosi roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego. W ten sposób konsument informowany jest w sposób kompleksowy o wszystkich warunkach udzielonego kredytu. Zastrzeżenie odsetek od zadłużenia przeterminowanego jest bowiem praktyką powszechnie stosowaną na rynku kredytów konsumenckich. Nieuwzględnienie tego parametru może utrudniać konsumentom racjonalną ocenę oferty Przedsiębiorcy i porównanie jej z innymi ofertami na rynku, a także wprowadzać ich w błąd na etapie realizacji umowy.
- [96.] W wyroku z dnia 5 maja 2021 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt I NSKP 7/22) stwierdził, że: „Istnieje konieczność podawania w umowie o kredyt konsumencki (a na etapie przedkontraktowym - w formularzu) stopy procentowej zadłużenia przeterminowanego poprzez wskazanie konkretnej wysokości (wartości procentowej), a nie poprzez wskazywanie punktu odniesienia dla obliczenia tego oprocentowania”.
- [97.] Należy wskazać, że ustawodawca nie przewidział, żadnego wyjątku od przytaczania w treści umów kredytu konsumenckiego informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, tak jak czyni to np. w art. 30 ust. 1 pkt 11 ukk („ewentualne inne opłaty”), 13 („o ile wystąpią”), czy też pkt 14 ww. ustawy („jeżeli umowa je przewiduje”).
- [98.] W ocenie Prezesa Urzędu, informacja o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego jest na tyle istotna, iż w każdym przypadku powinna zostać uwzględniona w umowie kredytu konsumenckiego, aby rozwiązać wszelkie wątpliwości co do należnych Przedsiębiorcy opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu.
- [99.] Odnosząc się do stanowiska Przedsiębiorcy należy wskazać, że brak ewentualnego naliczania przez niego odsetek od zadłużenia przeterminowanego nie sanuje wykazanej powyżej bezprawności w jego zachowaniu. Należy zarazem wskazać - co zresztą przyznała Spółka - że odsetki od zadłużenia przeterminowanego są zasądzone na jej rzecz w wyrokach sądowych.

[100.] Z powyższych względów należy uznać, iż opisane zaniechania Przedsiębiorcy naruszają obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, a poprzez to stanowią naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 uokik.

Odniesienie się do stanowiska Spółki

[101.] Do stanowiska Przedsiębiorcy dotyczącego poszczególnych praktyk odniesiono się bezpośrednio w uzasadnieniu niniejszej decyzji. W tym miejscu należy wyłącznie dodać, że podnoszone przez Przedsiębiorcę argumenty związane ze stosowaniem postanowień, które są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów są irrelevantne z punktu widzenia zasadności uznania kwestionowanych zachowań za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Prezes Urzędu pragnie wskazać, że nie czyni Przedsiębiorcy w niniejszym postępowaniu zarzutu posługiwania się wzorcem umowy, który zawiera niedozwolone postanowienia, lecz kwestionuje brak uwzględnienia w prowadzonej przez Spółkę działalności regulacji zawartych w ustawie o kredycie konsumenckim, kodeksie cywilnym oraz przepisach ustawy covidowej.

3. Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

[102.] Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera definicji zbiorowego interesu konsumentów, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów oznacza zatem narażenie na uszczerbek interesów pewnej grupy lub wszystkich konsumentów poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Ochrona zbiorowych interesów konsumentów ma miejsce wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne w tym znaczeniu, że mogą dotknąć każdego konsumenta będącego lub mogącego być potencjalnie kontrahentem przedsiębiorcy.

[103.] Nie ulega wątpliwości, że działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków. Natomiast przez interes zbiorowy należy rozumieć interes dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości. Dla stwierdzenia godzenia w zbiorowe interesy konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Oceniając działanie przedsiębiorcy przez pryzmat definicji zawartej w art. 24 ust. 2 uokik, należy ustalić, czy jego działania mogą naruszać interesy nieoznaczonego kręgu potencjalnych klientów. Tego typu naruszenie wystąpi wówczas, gdy działania przedsiębiorcy dotyczą zbiorowości i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta, czyli gdy są powszechne. W orzecznictwie ugruntował się pogląd, zgodnie z którym naruszenie zbiorowych interesów konsumentów ma miejsce wówczas, gdy potencjalnie daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.

[104.] Sąd Najwyższy wskazał, że sformułowanie „nie jest zbiorowym interesem konsumentów” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone, nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane

jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy¹¹.

- [105.] W ocenie Prezesa Urzędu zakwestionowane w niniejszym postępowaniu zachowanie Przedsiębiorcy godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Skutkami działań Przedsiębiorcy dotknięty jest określony krąg podmiotów, co w odniesieniu do zarzucanych Przedsiębiorcy praktyk oznacza konsumentów, którzy zawarli z Przedsiębiorcą umowę pożyczki. Jednakże podkreślić należy, że w tym kręgu mógł znaleźć się każdy konsument, który zdecydowałby się zawrzeć umowę pożyczki z Przedsiębiorcą. Potencjalnie zatem każdy z konsumentów mógłby być objęty zachowaniami rynkowymi Przedsiębiorcy zakwestionowanymi przez Prezesa Urzędu w niniejszej decyzji. W niniejszej sprawie skutkami działań Przedsiębiorcy dotknięty mógł zostać zatem nieoznaczony z góry krąg konsumentów - wszyscy konsumenci, do których kieruje on swoją ofertę udzielenia pożyczki.
- [106.] Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów powiązane jest z naruszaniem interesów gospodarczych konsumentów. Pod tym pojęciem należy rozumieć zarówno naruszenie interesów *stricte* ekonomicznych (o wymiarze majątkowym), jak również prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez Przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom dokonywanie transakcji handlowych z przedsiębiorcami przy całkowitym zrozumieniu rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego warunków dokonywanych czynności na etapie przedkontraktowym oraz w czasie wykonywania umowy, czego urzeczywistnieniem jest m.in. abstrakcyjnie pojmowane prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w komunikacji pomiędzy Przedsiębiorcą a konsumentem. Naruszenie ekonomicznych interesów konsumentów w niniejszej sprawie polegało na ponoszeniu przez konsumentów na rzecz Spółki zawyżonych kosztów, do których na mocy przepisów prawa nie byli zobowiązani (a Przedsiębiorca nie był uprawniony do ich zastrzegania i pobierania).
- [107.] W tym stanie rzeczy, Prezes Urzędu uznał, że wszystkie przesłanki z art. 24 ust. 1 i 2 uokik zostały spełnione, co oznacza, iż Spółka dopuściła się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Nakaz zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- [108.] Zgodnie z art. 26 ust. 1 uokik Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24. W niniejszej sprawie w odniesieniu do wszystkich zakwestionowanych praktyk Prezes Urzędu nakazał ich zaniechanie.
- [109.] Praktyki zakwestionowane w pkt. I.[1.] oraz I.[2.] stanowią o „pobieraniu” zawyżonych pozaodsetkowych kosztów kredytu oraz odsetek. W tym zakresie należy zaznaczyć, że w obrocie w dalszym ciągu funkcjonują umowy pożyczki, których dotyczą te zarzuty. W ocenie Prezesa Urzędu, dopiero rekalkulacja wszystkich umów pożyczek, którym zarzucane są ww. praktyki przemawiałaby za zaprzestaniem stosowania kwestionowanych praktyk.
- [110.] Na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 uokik nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W tym

¹¹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r., sygn. akt III SK 27/07.

przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Z przepisu art. 27 ust. 3 uokik wynika wprost, iż ciężar dowodu w przedmiocie zaprzestania stosowania praktyki spoczywa na przedsiębiorcy, któremu Prezes Urzędu zarzuca stosowanie praktyki będącej przedmiotem postępowania. W niniejszym postępowaniu Spółka żadnych takich dowodów nie przedstawiła.

Stwierdzenie zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- [111.] W odniesieniu do pkt. II.[1.] sentencji decyzji Prezes Urzędu uznał, że praktyka stosowana przez Spółkę została zaniechana z dniem 16 lipca 2021 r., z uwagi na fakt, że w dniu 15 lipca 2021 r. zawarto ostatnią umowę (nr 15/07/2021/KAT/06), która nie uwzględniała regulacji dotyczących maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu, związanych z udzieleniem kolejnego kredytu w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów.
- [112.] Z kolei w zakresie praktyk zakwestionowanych w pkt. II.[2.] oraz II.[3.] sentencji niniejszej decyzji zaniechanie ich stosowania stwierdzono z dniem 1 lutego 2023 r., gdyż od tego momentu Przedsiębiorca zaprzestał udzielania pożyczek na rzecz konsumentów.
- [113.] **Mając na względzie ww. okoliczności, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt. I. i II. sentencji decyzji.**

Ad III. Obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia

- [114.] Jednym z celów określenia środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest zwiększenie skuteczności administracyjnoprawnego trybu stwierdzania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Środki te mogą mieć charakter informacyjny. Z art. 26 ust. 2 uokik wynika, że konsumenci powinni dowiedzieć się o uznaniu przez Prezesa UOKiK praktyk stosowanych przez Przedsiębiorcę za niezgodne z prawem i naruszające ich interesy. W wypadku decyzji wydawanych na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 uokik, art. 26 ust. 2 tej ustawy znajduje odpowiednie zastosowanie, w związku z czym w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającej zaniechanie jej stosowania Prezes Urzędu może określać środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów np. w postaci zobowiązania przedsiębiorcy do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o określonej treści lub formie, godzi się jednak zauważyć, że zawarty w art. 26 ust. 2 uokik katalog środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest przykładowy a Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę środki inne, niż wymienione w ustawie.
- [115.] W rozpatrywanej sprawie Prezes Urzędu postanowił o zastosowaniu środka usunięcia trwających skutków stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych w pkt. I. i II. sentencji niniejszej decyzji, w postaci nałożenia na Przedsiębiorcę obowiązku poinformowania konsumentów o wydanej w przedmiotowej sprawie decyzji, w sposób określony w pkt. III. niniejszej decyzji. Istotą stwierdzonych w niniejszej decyzji praktyk są bezprawne działania Spółki dlatego, w ocenie Prezesa UOKiK, zasadnym jest powiadomienie konsumentów przez Przedsiębiorcę o tych praktykach w celu wyeliminowania stanu niewiedzy odnośnie niedozwolonego charakteru tych działań. Jest to o tyle istotne, że większość ze stosowanych przez Spółkę praktyk doprowadziła do naruszenia interesu ekonomicznego konsumentów, którzy w konsekwencji zostali obciążeni większymi kosztami

kredytu. Z kolei naruszenia dotyczące obowiązków informacyjnych utrudniały konsumentom podjęcie działań zmierzających do ewentualnego dochodzenia swoich roszczeń na drodze cywilnej. Ponadto, pomimo zaniechania stosowania praktyk, o których mowa w pkt. II. sentencji niniejszej decyzji konsumenci w dalszym ciągu mają deficyt informacyjny w przedmiocie bezprawnego charakteru działań Spółki.

[116.] W ocenie Prezesa UOKiK nałożenie na Spółkę obowiązku określonego w pkt. III. sentencji decyzji jest proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszeń oraz konieczne do usunięcia ich trwających skutków. Środek ten służy zatem poinformowaniu konsumentów, którzy zawarli ze Spółką umowy pożyczki o tym, że ich kontrahent stosuje lub stosował niezgodne z prawem praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Co więcej, w wyniku realizacji powyższego obowiązku konsumenci uzyskują wiedzę o tym, które przepisy prawa i dlaczego zostały przez Przedsiębiorcę naruszone, oraz uzyskują informacje jakie przysługują im uprawnienia związane m.in. z sankcją kredytu darmowego (art. 45 ust. 1 ukk). Należy bowiem wskazać, że zgodnie z art. 45 ust. 1 ukk w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. W przedmiotowej decyzji stwierdzono zaś, że niektóre z ww. regulacji zostały przez Spółkę naruszone. Nałożony środek, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwoli zrealizować przede wszystkim cele informacyjne decyzji. Informacja o wydaniu decyzji zostanie przekazana konsumentom, którzy mogli być poszkodowani w wyniku działań Spółki. Posiadając taką wiedzę, będą oni mogli podjąć decyzję, co do ewentualnego dochodzenia swoich indywidualnych roszczeń. Ponadto, w przypadku uprawomocnienia się decyzji, może ona stanowić prejudykat dla dochodzenia roszczeń przez indywidualnych konsumentów. W ocenie Prezesa Urzędu, informacja o praktykach Spółki, spełni także funkcję edukacyjną. Ponadto, powyższy środek może mieć również znaczenie prewencyjne, zniechęcając Przedsiębiorcę oraz innych Przedsiębiorców do stosowania podobnego rodzaju praktyk. Środek ten jest zatem przydatny i niezbędny dla usunięcia skutków naruszenia zakazu z art. 24 uokik. Ponadto nie wykracza poza to, co niezbędne do ich usunięcia.

[117.] Zdaniem Prezesa UOKiK, dwumiesięczny termin na wykonanie tego obowiązku jest terminem wystarczającym. Z kolei przestanie ww. informacji w formie listu poleconego ma na celu jak najpełniejszą realizację celu nałożenia niniejszego obowiązku i jego ewidencjonowanie. Z powyższych względów adekwatność orzeczonego środka usunięcia trwających skutków naruszeń nie może budzić wątpliwości.

[118.] **Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu orzekł jak w pkt. III. sentencji decyzji.**

Ad IV. Rozstrzygnięcie o karze pieniężnej

[119.] Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 uokik.

[120.] Art. 106 ust. 3 uokik, wskazujący sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 1, że obrót oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat - w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości.

Ponieważ Spółka sporządza rachunek zysków i strat na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości, do obliczenia wysokości nakładanych na nią kar należy wziąć pod uwagę wszystkie składniki jej przychodu wykazane w rachunku zysków i strat.

- [121.] W toku postępowania ustalono, że Przedsiębiorca w 2021 r. uzyskał obrót w wysokości [***] zł (słownie: [***]) - obliczony zgodnie z art. 106 ust. 3 pkt 1 uokik jako suma przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat. Uwzględniając średni kurs euro ogłoszony przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2021 r., tj. 4,5994 zł, obrót Spółki stanowi po zaokrągleniu równowartość [***] euro. Obrót ten jest więc wyższy niż 100.000 euro, co uzasadnia zastosowanie przy nakładaniu kary pieniężnej art. 106 ust. 1 uokik, bez odniesienia do szczegółowych zasad ustalania wysokości kary przewidzianych w ust. 5 i 6 tego przepisu.
- [122.] Przepis art. 106 ust. 7 pkt 1 uokik stanowi przy tym, że w przypadku gdy przedsiębiorca nie dysponuje przed wydaniem decyzji danymi finansowymi niezbędnymi do ustalenia obrotu za rok obrotowy poprzedzający rok nałożenia kary, Prezes Urzędu, nakładając karę pieniężną na podstawie ust. 1, uwzględnia obrót osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku obrotowym poprzedzającym ten rok.
- [123.] W dacie wydania niniejszej decyzji Spółka nie dysponowała danymi finansowymi niezbędnymi do ustalenia obrotu za ostatni rok obrotowy (tj. za 2022 r.), stąd w niniejszej sprawie zastosowanie znalazł art. 106 ust. 7 pkt 1 uokik.
- [124.] Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 uokik, ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za zasadne skorzystanie z przysługującego mu na mocy przepisów uokik uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej na Przedsiębiorcę za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w pkt. I. i II. rozstrzygnięcia niniejszej decyzji. Zdaniem Prezesa Urzędu, okoliczności niniejszej sprawy - a w szczególności charakter stosowanych praktyk i ich negatywne skutki w sferze ekonomicznych interesów konsumentów, wskazują na celowość zastosowania tego środka represji.

Ustalenie wysokości kary pieniężnej

- [125.] Ustalenie wysokości kary pieniężnej ma charakter wieloetapowy. W pierwszej kolejności - przy uwzględnieniu w szczególności:
- a. okoliczności naruszenia przepisów uokik,
  - b. uprzedniego naruszenia przepisów uokik,
  - c. okresu, stopnia oraz skutków rynkowych naruszenia przepisów uokik, przy czym stopień naruszenia Prezes UOKiK ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia.
- [126.] Ustalając ostateczną wysokość kary pieniężnej nakładanej na przedsiębiorcę, Prezes UOKiK, stosownie do art. 111 ust. 2 uokik, dokonuje również oceny, czy w postępowaniu zaistniały okoliczności obciążające i łagodzące.

[127.] Okolicznościami łagodzącymi, w przypadku naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, są w szczególności:

- a. dobrowolne usunięcie skutków naruszenia,
- b. zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu,
- c. podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków,
- d. współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania.

[128.] Okolicznościami obciążającymi zgodnie z art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik, w takim wypadku, są natomiast:

- a. znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków,
- b. znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonanym naruszeniem,
- c. dokonanie uprzednio podobnego naruszenia,
- d. umyślność naruszenia.

Umyślność i nieumyślność działania Przedsiębiorcy

[129.] Nakładając kary pieniężne na przedsiębiorców, Prezes Urzędu bierze pod uwagę konieczność ustalenia, czy naruszenie dokonane było umyślnie czy też nieumyślnie. Zgodnie z art. 106 ust. 1 uokik kara pieniężna może być nałożona, gdy do naruszenia przepisów tej ustawy doszło choćby nieumyślnie. W świetle obowiązujących przepisów prawa, stwierdzenie nawet nieumyślnego naruszenia uokik daje zatem podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

[130.] Zdaniem Prezesa Urzędu, w zakresie o jakim w mowa w pkt. I. i II. decyzji Przedsiębiorca umyślnie naruszył przepisy uokik poprzez brak uwzględnienia w prowadzonej działalności regulacji zawartych w ustawie o kredycie konsumenckim, kodeksie cywilnym oraz ustawie COVID-19.

[131.] W zakresie pkt. I.[1.] sentencji decyzji, zdaniem Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca ustalił takie zasady udzielania kredytów konsumenckich, aby czerpać z tej działalności jak największe korzyści, kosztem swoich kontrahentów. Świadczyć może o tym m.in. wydłużenie okresu na jaki zawierane były umowy kredytu konsumenckiego z [***] do [***] miesięcy, co w ocenie Spółki pozwalałoby jej kształtować pozaodsetkowe koszty kredytu zgodnie z prawem. Interpretacja ta nie uwzględniała jednak brzmienia art. 31zc ust. 1 ustawy covidowej. Przedsiębiorca jako profesjonalista nie tylko winien je znać i stosować przepisy prawne ale także uwzględniać ich zmianę. Dotyczy to w szczególności konstruowania warunków umów w taki sposób, aby spełniały one w pełni warunki stawiane przez przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, a które w zakresie pozaodsetkowych kosztów kredytów zmodyfikowała epizodycznie ustawa covidowa. Zdaniem Prezesa Urzędu ewentualna nieświadomość naruszenia norm prawnych przez Przedsiębiorcę nie może być w tym przypadku usprawiedliwiona, gdyż winien on wiedzieć, iż jego działania są niedozwolone. Doświadczenie życiowe wskazuje zaś, iż kalkulowanie przez przedsiębiorców cen produktów lub usług jest poprzedzane znacznym zaangażowaniem czasowym i merytorycznym oraz

szczegółową analizą prawną. Z powyższych względów, w ocenie Prezesa Urzędu, Spółka nie mogła być nieświadoma faktu, że stosowana przez nią praktyka kształtowania i pobierania pozaodsetkowych kosztów kredytu narusza regulacje ustawy covidowej. Na profesjonalnych uczestnikach rynku - w tym na instytucjach pożyczkowych - spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa.

- [132.] Zdaniem Prezesa UOKiK nie sposób również uznać, aby Spółka w sposób przypadkowy przygotowała warunki umowy dotyczące zastrzeganych na jej rzecz odsetek. Brak skredytowania kosztów kredytu mógł być w ocenie Prezesa UOKiK celowym działaniem, które miało uatrakcyjnić ofertę Przedsiębiorcy. Nie znalazło to jednak przełożenia w przekazywanych konsumentom harmonogramach spłaty i w faktycznie pobieranych (spłacanych przez konsumentów) ratach kredytu. Spółka nie mogła być nieświadoma, iż swoim zachowaniem narusza fundamentalny przepis wyznaczający granice kalkulowanych odsetek maksymalnych.
- [133.] W zakresie pkt. II.[1.] sentencji decyzji należy wskazać, że z przekazanych przez Spółkę wyjaśnień wynika, że Przedsiębiorca był świadomy występowania regulacji wprowadzonych do ukk na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357), w szczególności w zakresie pozaodsetkowych kosztów kredytu. W tym zakresie Prezes Urzędu za celowe uznaje działanie Spółki polegające na udzieleniu konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów bez uwzględniania w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów, wynikających z zawarcia następných umów.
- [134.] W przypadku pkt. II.[2.] sentencji decyzji zdaniem Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca jako profesjonalista powinien był zdawać sobie sprawę, iż koniecznym jest przekazywanie konsumentom przed zawarciem umowy formularza informacyjnego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ukk. Zdaniem Prezesa Urzędu zaniechanie to nie było przypadkowe i miało na celu utrudnić konsumentowi porównanie oferty Przedsiębiorcy z innymi dostępnymi na rynku produktami finansowanymi oraz uniemożliwić rzetelne podjęcie decyzji w zakresie zawieranej umowy.
- [135.] W ocenie Prezesa Urzędu Spółka również celowo nie podawała w umowach kredytu konsumentom informacji o stopie oprocentowania kredytu oraz o stopie procentowej zadłużenia przeterminowanego (pkt. II.[3.] sentencji decyzji). Przedsiębiorca jako profesjonalista posługujący się w codziennej działalności ustawą o kredycie konsumenckim powinien zdawać sobie sprawę, iż koniecznym jest podawanie w umowach pożyczki konkretnych wartości procentowych, a nie wyłącznie wskazywanie punktu odniesienia dla ich obliczenia. Ponadto zaniechanie to można przynajmniej częściowo powiązać z praktyką zakwestionowaną w pkt I.[2.] sentencji decyzji, w zakresie pobierania zawyżonych odsetek maksymalnych. Spółka na etapie wykonywania kontraktu uniemożliwiała konsumentom weryfikację faktycznie spłacanych przez nich rat kredytu konsumenckiego (pobieranych odsetek kapitałowych), co należy uznać za działanie celowe. Z kolei w odniesieniu do braku informacji o stopie procentowej zadłużenia przeterminowanego należy wskazać, iż naruszenie to dotyczyło konsumentów najpóźniej na etapie egzekucji zasądzonych na rzecz Spółki kosztów z tytułu nieterminowej płatności rat kredytu, a Przedsiębiorca nie mógł być nieświadomy, iż to zaniechanie jest bezprawne.

- [136.] Podsumowując, zdaniem Prezesa Urzędu kształtowanie przez Spółkę warunków umów pożyczki zawieranych z konsumentami nie jest przypadkowe, ani też nie jest efektem spontanicznych działań. Przeciwnie, w przekonaniu Prezesa UOKiK doświadczenie życiowe wskazuje, że każde postanowienie umowy pożyczki, praktyka działania oraz zaniechanie w realizacji ustawowych obowiązków informacyjnych były przez Przedsiębiorcę szczegółowo analizowane i dobierane pod kątem wywoływanych nimi skutków. Na profesjonalnych uczestnikach rynku - w tym na instytucjach pożyczkowych - spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Przedsiębiorca jako profesjonalista nie tylko winien jest znać i stosować przepisy prawne ale także uwzględniać ich zmianę. Spółka nie mogła być nieświadoma, że stosowane przez nią praktyki mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów (przepisy uokik).
- [137.] Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności, Prezes Urzędu uznał, że naruszeń określonych w punkcie I. i II. sentencji decyzji dokonano umyślnie.
- [138.] Umyślność została wymieniona w art. 111 ust. 4 pkt 1 lit. d) w zw. z ust. 2 uokik jako okoliczność obciążająca, którą należy uwzględnić ustalając wysokość kary pieniężnej. W związku z tym okoliczność ta nie zostanie uwzględniona przy obliczaniu kwoty bazowej, zostanie natomiast uwzględniona jako okoliczność obciążająca, co będzie wskazane w dalszej części decyzji.
- [139.] Spełniona została również przesłanka warunkująca możliwość nałożenia kary pieniężnej na Przedsiębiorcę skoro nawet nieumyślne naruszenie zakazu określonego w art. 24 uokik jest wystarczającą podstawą dla zastosowania sankcji, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik.

Uprzednie naruszenie

- [140.] Zgodnie z przepisem art. 111 ust. 1 uokik, Prezes Urzędu, ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej, uwzględnia m.in. jakiegokolwiek uprzednie naruszenie przepisów ustawy przez Przedsiębiorcę. W niniejszej sprawie taka okoliczność nie wystąpiła.

Ad IV.[1.]

- [141.] Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w pkt. I.[1.] sentencji decyzji.

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

- [142.] Okoliczności naruszenia zostały już szczegółowo opisane w pkt. I.[1.] uzasadnienia niniejszej decyzji. Zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zachowanie Przedsiębiorcy polega na pobieraniu, w całym okresie kredytowania, na podstawie umów kredytu konsumenckiego zawieranych w okresie od 31 marca 2020 r. do 25 stycznia 2021 r. oraz od 26 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r., a których okres spłaty kredytu przypadał odpowiednio po 8 marca 2021 r. lub 30 czerwca 2021 r., pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przekraczającej dopuszczalny ustawowy limit określony w obowiązującym do 30 czerwca 2021 r. art. 8d ust. 1, ust. 3 oraz art. 8d ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy COVID-19 oraz w art. 36a ukk w zw. z art. 31zc ustawy COVID-19.

Okres trwania naruszenia

[143.] Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania zakwestionowanej praktyki. Praktyka Spółki trwa nieprzerwanie od 30 kwietnia 2020 r., tj. daty zawarcia pierwszej umowy pożyczki, w której nieprawidłowo skalkulowano dopuszczalne pozaodsetkowe koszty kredytu i następnie pobieraniu tych kosztów (splacanych przez konsumentów) w ratach kredytu. Zważywszy, że praktyka stosowana jest przez Przedsiębiorcę od ponad trzech lat, Prezes Urzędu ocenił okres jej stosowania jako długotrwały.

Stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących natury naruszenia oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia

[144.] W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Przedsiębiorcę zakwestionowanej praktyki stanowi bardzo poważne naruszenie przepisów uokik. Prezes Urzędu uwzględnił, iż w niniejszym przypadku zakwestionowana praktyka ujawnia się na etapie wykonywania kontraktu. Istotą zachowania Przedsiębiorcy jest bowiem działanie polegające na naruszaniu przepisów, które w intencji ustawodawcy miały na celu chronić szczególnie wrażliwych klientów przed wykorzystywaniem ich słabszej pozycji przez pożyczkodawców, zwiększać ochronę konsumentów przed nakładaniem na nich - w okresie szczytu pandemii i po jej zakończeniu - wysokich kosztów kredytu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że stosowanie zakwestionowanej praktyki jest przejawem ewidentnego naruszania ekonomicznych interesów konsumentów. Spółka w relacjach z konsumentami nie uwzględniła brzmienia przepisu art. 31zc ustawy COVID-19, który nakazywał stosowne zważenie pobieranych kosztów kredytu - stosownie do okresu obowiązywania umowy pożyczki i pobierała z tego tytułu nienależne koszty (skalkulowane w splacanych przez konsumentów ratach kredytu). Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż zasięg terytorialny występowania tej praktyki jest ograniczony do obszaru woj. śląskiego oraz że przedmiotową praktyką dotknięta była [***]. Z uwagi jednak na niekorzystne skutki w sferze ekonomicznych interesów konsumentów uznano, iż skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik są znaczne.

Wyliczenie kwoty bazowej kary

[145.] W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2021 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [***] % obrotu, czyli na poziomie [***] zł.

[146.] Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.

Okoliczności łagodzące i obciążające

[147.] W niniejszej sprawie wystąpiła okoliczność obciążająca jaką jest umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów uokik, co uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej o [***] %.

[148.] W niniejszym przypadku nie zidentyfikowano innych okoliczności obciążających, ani też nie stwierdzono żadnych okoliczności łagodzących.

Obliczenie kary

[149.] Powyższe kalkulacje uzasadniają zatem podwyższenie kwoty bazowej o [***] %, tj. do poziomu 21 839,19 zł. Po zaokrągleniu do pełnych złotych daje to karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy zakwestionowanej w pkt. I.[1.] sentencji

decyzji w wysokości **21 839 zł**, co stanowi [***] % obrotu Przedsiębiorcy oraz [***] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

[150.] Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie IV.[1.] sentencji decyzji.

Ad IV.[2.]

[151.] Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w pkt. I.[2.] sentencji decyzji.

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

[152.] Okoliczności naruszenia zostały już szczegółowo opisane w pkt. I.[2.] uzasadnienia niniejszej decyzji. Zakwestionowane przez Prezesa Urzędu działanie Przedsiębiorcy polega na pobieraniu, w związku z zawartymi umowami kredytu konsumenckiego, zawyżonych odsetek umownych, przekraczających wysokość odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ kc.

Okres trwania naruszenia

[153.] Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania zakwestionowanej praktyki. Praktyka Spółki trwa nieprzerwanie od 21 czerwca 2019 r., tj. daty zawarcia pierwszej umowy pożyczki zawierającej regulacje umowne, z których wynika, że oprocentowanie kredytu dotyczy wyłącznie kwoty pożyczki (bez kredytowanych kosztów kredytu) i braku uwzględnienia tej okoliczności w harmonogramach spłaty oraz w faktycznie spłacanych przez konsumentów ratach kredytu. Zważywszy, że praktyka stosowana jest przez Przedsiębiorcę od ponad 3 i pół roku, Prezes Urzędu ocenił okres jej stosowania jako długotrwały.

Stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących natury naruszenia oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia

[154.] W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Przedsiębiorcę zakwestionowanej praktyki stanowi poważne naruszenie przepisów uokik. Istotą zachowania Przedsiębiorcy jest bowiem działanie polegające na zastrzeganiu odsetek kapitałowych, przekraczających wysokość odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ kc. Prezes Urzędu uwzględnił, iż w niniejszym przypadku zakwestionowana praktyka ujawnia się na etapie wykonywania kontraktu, poprzez kalkulowanie zawyżonej kwoty odsetek i następnie obciążanie konsumentów tymi kosztami w spłacanych przez nich ratach kredytu. W ocenie Prezesa Urzędu Przedsiębiorca jako profesjonalista - instytucja pożyczkowa - ma obowiązek działania w sposób rzetelny. W żadnej mierze nie powinien wykorzystywać sytuacji konsumenta, jego braku doświadczenia, niezajomości prawa, niewiedzy czy zaufania do ww. instytucji, w celu uzyskania własnych korzyści finansowych. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że stosowanie zakwestionowanej praktyki jest przejawem ewidentnego naruszania ekonomicznych interesów konsumentów. Uwzględniono zarazem, iż zasięg terytorialny występowania tej praktyki jest ograniczony do obszaru woj. śląskiego. Z uwagi jednak na niekorzystne skutki w sferze ekonomicznych interesów konsumentów uznano, iż skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik są znaczne.

Wyliczenie kwoty bazowej kary

[155.] W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2021 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [***] % obrotu, czyli na poziomie [***] zł.

[156.] Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.

Okoliczności łagodzące i obciążające

[157.] W niniejszej sprawie wystąpiła okoliczność obciążająca jaką jest umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów uokik, co uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej o [***] %.

[158.] W niniejszym przypadku nie zidentyfikowano innych okoliczności obciążających, ani też nie stwierdzono żadnych okoliczności łagodzących.

Obliczenie kary

[159.] Powyższe kalkulacje uzasadniają zatem podwyższenie kwoty bazowej o [***] %, tj. do poziomu 17 744,34 zł. Po zaokrągleniu do pełnych złotych daje to karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy zakwestionowanej w pkt. I.[2.] sentencji decyzji w wysokości **17 744 zł**, co stanowi [***] % obrotu Przedsiębiorcy oraz [***] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

[160.] Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie IV.[2.] sentencji decyzji.

Ad IV.[3.]

[161.] Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w pkt. II.[1.] sentencji decyzji.

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

[162.] Okoliczności naruszenia zostały już szczegółowo opisane w pkt. II.[1.] uzasadnienia niniejszej decyzji. Zakwestionowane przez Prezesa Urzędu działanie Przedsiębiorcy polega na udzieleniu konsumentom, którzy nie dokonali pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów bez uwzględniania w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów, wynikających z zawarcia następujących umów.

Okres trwania naruszenia

[163.] Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania zakwestionowanej praktyki. Praktyka Spółki trwała od 16 listopada 2020 r., tj. daty początkowej z jaką Przedsiębiorca udzielił konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnego kredytu w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów bez uwzględniania w takiej sytuacji maksymalnego limitu pozaodsetkowych kosztów kredytów, wynikających z zawarcia następującej umowy. Dotyczy to umowy nr 16/11/2020/KAT/03, która została zawarta po 11 dniach od zawarcia pierwszej umowy. Datę końcową stanowi z kolei dzień 16 lipca 2021 r., z uwagi na fakt, że w dniu 15 lipca 2021 r. zawarto ostatnią umowę (nr 15/07/2021/KAT/06),

która nie uwzględniała regulacji dotyczących maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu, związanych z udzieleniem kolejnego kredytu w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów. Zważywszy, że praktyka stosowana była przez Przedsiębiorcę przez niespełna rok, Prezes Urzędu ocenił okres jej stosowania jako krótkotrwały.

Stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących natury naruszenia oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia

[164.] W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Przedsiębiorcę zakwestionowanej praktyki stanowi bardzo poważne naruszenie przepisów uokik. Istotą zachowania Przedsiębiorcy było bowiem działanie polegające na naruszaniu przepisów, które w intencji ustawodawcy miały na celu przeciwdziałać zjawisku spirali zadłużenia, realizując postulaty odpowiedzialnego kredytowania oraz odpowiedzialnego zaciągania kredytów i pożyczek. Art. 36c ukk ma bowiem na celu przeciwdziałanie obchodzeniu przez kredytodawców art. 36a ukk, który określa maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu. Prezes Urzędu uwzględnił, iż w niniejszym przypadku zakwestionowana praktyka ujawniała się na etapie zawierania kontraktu, jednakże rzutowała na etap jego wykonywania. Przy nakładaniu kary uwzględniono także okoliczność, że kwestionowana praktyka stosowana była przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu, znajdujących się niekiedy w trudnej sytuacji finansowej - skoro jeszcze przed upływem 120 dni od wypłaty pierwszego kredytu, zmuszeni byli zaciągnąć nowe zobowiązanie. Ustawa o kredycie konsumenckim oraz regulacje ustawy COVID-19 nie zabrania kredytodawcom zawierania z konsumentami kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów, lecz przeciwdziała zjawisku nadmiernego określenia pozaodsetkowych kosztów kredytu. Skoro Przedsiębiorca już wcześniej zastrzegł na swoją rzecz maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu w pierwszej udzielonej pożyczce, to w kolejnej umowie mógł określić na swoją rzecz wyłącznie wynagrodzenie w postaci odsetek. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że stosowanie zakwestionowanej praktyki było przejawem ewidentnego naruszania ekonomicznych interesów konsumentów. Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż zasięg terytorialny występowania tej praktyki był ograniczony do obszaru woj. śląskiego oraz że przedmiotową praktyką dotknięta była [***]. Z tego względu uznano, iż skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik były umiarkowane.

Wyliczenie kwoty bazowej kary

[165.] W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2021 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [***] % obrotu, czyli na poziomie [***] zł.

[166.] Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.

Okoliczności łagodzące i obciążające

Zaniechanie

[167.] Za okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu uznał to, że Przedsiębiorca zaniechał stosowania zakwestionowanej praktyki jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania, co uzasadnia obniżenie kwoty bazowej o [***] %.

Umyślność

- [168.] W niniejszej sprawie wystąpiła okoliczność obciążająca jaką jest umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów uokik, co uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej o [***] %.
- [169.] W niniejszym przypadku nie zidentyfikowano innych okoliczności łagodzących oraz obciążających.

Obliczenie kary

- [170.] Powyższe kalkulacje uzasadniają zatem podwyższenie kwoty bazowej o [***] %, tj. do poziomu 10 919,59 zł. Po zaokrągleniu do pełnych złotych daje to karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy zakwestionowanej w pkt. II.[1.] sentencji decyzji w wysokości 10 920 zł, co stanowi [***] % obrotu Przedsiębiorcy oraz [***] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.
- [171.] Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie IV.[3.] sentencji decyzji.

Ad IV.[4.]

- [172.] Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w pkt. II.[2.] sentencji decyzji.

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

- [173.] Okoliczności naruszenia zostały już szczegółowo opisane w pkt. II.[2.] uzasadnienia niniejszej decyzji. Zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zaniechanie Przedsiębiorcy polegało na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak przekazywania konsumentom przed zawarciem umowy kredytu konsumentom informacji o jakich mowa w art. 13 ust. 1 ukk na formularzu informacyjnym, o którym mowa w art. 14 ust. 1 tej ustawy.

Okres trwania naruszenia

- [174.] Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania zakwestionowanej praktyki. Praktyka Spółki trwała od czerwca 2019 r. do lutego 2023 r., tj. od momentu, w którym Przedsiębiorca rozpoczął oferowanie i zawierał z konsumentami umowy kredytu konsumentom, do momentu w którym zaprzestał udzielania pożyczek na rzecz konsumentów. Zważywszy, że praktyka stosowana była przez Przedsiębiorcę przez blisko trzy lata, Prezes Urzędu ocenił okres jej stosowania jako długotrwały.

Stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących natury naruszenia oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia

- [175.] W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Przedsiębiorcę zakwestionowanej praktyki stanowi znaczne naruszenie przepisów uokik. Istotą zachowania Przedsiębiorcy było bowiem działanie polegające na naruszaniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez brak przekazywania konsumentom przed zawarciem umowy kredytu konsumentom informacji o jakich mowa w art. 13 ust. 1 ukk na formularzu informacyjnym, o którym mowa w art. 14 ust. 1 tej ustawy. Konsumentom nie posiadali zatem

na etapie przedkontraktowym informacji, jakie w ocenie ustawodawcy musi otrzymać każdy pożyczkobiorca. Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowana praktyka stosowana była przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że stosowanie zakwestionowanej praktyki było przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowana praktyka wywoływała negatywne skutki w szczególności w odniesieniu do pozaekonomicznych interesów konsumentów - kwestionowana praktyka naruszała fundamentalne prawo konsumentów, jakim jest prawo do informacji. Spółka działała jako instytucja pożyczkowa, a stosowana przez nią praktyka uderzała w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu, znajdujących się nierzadko w trudnej sytuacji finansowej. Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż zasięg terytorialny występowania tej praktyki był ograniczony do obszaru woj. śląskiego. Z tego względu uznano, iż skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik są umiarkowane.

Wyliczenie kwoty bazowej kary

[176.] W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2021 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [***] % obrotu, czyli na poziomie [***] zł.

[177.] Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.

Okoliczności łagodzące i obciążające

Zaniechanie

[178.] Za okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu uznał to, że Przedsiębiorca zaniechał stosowania zakwestionowanej praktyki po wszczęciu niniejszego postępowania, co uzasadnia obniżenie kwoty bazowej o [***] %.

Umyślność

[179.] W niniejszej sprawie wystąpiła okoliczność obciążająca jaką jest umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów uokik, co uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej o [***] %.

[180.] W niniejszym przypadku nie zidentyfikowano innych okoliczności łagodzących oraz obciążających.

Obliczenie kary

[181.] Powyższe kalkulacje uzasadniają zatem podwyższenie kwoty bazowej o [***] %, tj. do poziomu 5 095,81 zł. Po zaokrągleniu do pełnych złotych daje to karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy zakwestionowanej w pkt. II.[2.] sentencji decyzji w wysokości **5 096 zł**, co stanowi [***] % obrotu Przedsiębiorcy oraz [***] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

[182.] Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie IV.[4.] sentencji decyzji.

Ad IV.[5.]

[183.] Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w pkt. II.[3.] sentencji decyzji.

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

[184.] Okoliczności naruszenia zostały już szczegółowo opisane w pkt. II.[3.] uzasadnienia niniejszej decyzji. Zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zaniechanie Przedsiębiorcy polega na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom w umowach kredytu konsumenckiego rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania kredytu, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 6 ukk oraz zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 11 ukk.

Okres trwania naruszenia

[185.] Prezes Urzędu wziął również pod uwagę okres stosowania zakwestionowanej praktyki. Praktyka Spółki trwała od 3 lipca 2020 r. do lutego 2023 r., tj. od daty zawarcia pierwszej umowy pożyczki, w której pominięte zostały informacje o stopie oprocentowania kredytu oraz o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, do momentu w którym zaprzestał udzielania pożyczek na rzecz konsumentów. Zważywszy, że praktyka stosowana była przez Przedsiębiorcę przez ponad 2 i pół roku, Prezes Urzędu ocenił okres jej stosowania jako długotrwały.

Stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących natury naruszenia oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia

[186.] W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Przedsiębiorcę zakwestionowanej praktyki stanowi znaczne naruszenie przepisów uokik. Istotą zachowania Przedsiębiorcy było bowiem działanie polegające na naruszaniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania kredytu oraz zaniechanie informowania konsumentów o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego. Prezes Urzędu uwzględnił, iż w niniejszym przypadku zakwestionowana praktyka ujawniała się na etapie zawierania kontraktu, jednakże rzutowała na etap jego wykonywania, uniemożliwiając konsumentom uczestniczenie w przejrzystych i niezakłóconych warunkach rynkowych, zapewniających im wykonywanie kontraktu przy całkowitym zrozumieniu rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego dokonywanych czynności (w zakresie spłaty odsetek kapitałowych oraz ewentualnych odsetek z tytułu zwłoki w terminowej płatności rat kredytu). Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowana praktyka stosowana była przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że stosowanie kwestionowanej praktyki było przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowana praktyka wywoływała negatywne skutki w szczególności w odniesieniu do pozaekonomicznych interesów konsumentów, gdyż naruszała fundamentalne prawo konsumentów, jakim jest prawo do informacji. Spółka działała jako instytucja pożyczkowa, a stosowana przez nią praktyka uderzała w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu, znajdujących się nierzadko w trudnej sytuacji finansowej. Konsumentom nie byli informowani o stopie oprocentowania kredytu oraz o wysokości rocznej

stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, a zatem nie posiadali na etapie wykonywania kontraktu informacji, jakie w ocenie ustawodawcy musi posiadać każdy konsument zawierający umowę kredytu konsumenckiego. Miarkując niniejszą karę Prezes Urzędu uwzględnił także, iż Przedsiębiorca zawarł [***], których dotyczy oceniane naruszenie. Uwzględniono zarazem, iż zasięg terytorialny występowania tej praktyki był ograniczony do obszaru woj. śląskiego. Z tego powodu uznano, iż skutki rynkowe naruszenia przepisów uokik są umiarkowane.

Wyliczenie kwoty bazowej kary

[187.] W oparciu o obrót osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2021 r., ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń, którą określono na poziomie [***] % za każde naruszenie (wskazane w lit. A. i B.), co łącznie daje [***] % obrotu. Kwotę bazową określono zatem na poziomie [***] zł.

[188.] Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary.

Okoliczności łagodzące i obciążające

Zaniechanie

[189.] Za okoliczność łagodzącą Prezes Urzędu uznał to, że Przedsiębiorca zaniechał stosowania zakwestionowanej praktyki po wszczęciu niniejszego postępowania, co uzasadnia obniżenie kwoty bazowej o [***] %.

Umyślność

[190.] W niniejszej sprawie wystąpiła okoliczność obciążająca jaką jest umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisów uokik, co uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej o [***] %.

[191.] W niniejszym przypadku nie zidentyfikowano innych okoliczności łagodzących oraz obciążających.

Obliczenie kary

[192.] Powyższe kalkulacje uzasadniają zatem podwyższenie kwoty bazowej o [***] %, tj. do poziomu 11 465,57 zł. Po zaokrągleniu do pełnych złotych daje to karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w II.[3.] lit. A. i B. sentencji decyzji w wysokości **11 466 zł**, co stanowi [***] % obrotu Przedsiębiorcy oraz [***] % maksymalnego wymiaru kary. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

[193.] Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie IV.[5.] sentencji decyzji.

Podsumowanie

[194.] Nakładając niniejszą decyzją kary pieniężne za naruszenie przepisów uokik Prezes Urzędu kierował się przestankami wskazanymi w art. 106 oraz art. 111 uokik. Kary w powyższej wysokości są, w ocenie Prezesa Urzędu, adekwatne do okresu, stopnia zawinienia oraz okoliczności naruszenia przepisów uokik, zaś ich wysokość jest na tyle dolegliwa dla Przedsiębiorcy, że skutecznie zapobiegnie podobnym naruszeniom w przyszłości (prewencja indywidualna). Kary nakładane przez Prezesa Urzędu na Przedsiębiorcę, który dopuścił się

stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów służą podkreśleniu naganności ocenianych zachowań. W opinii Prezesa Urzędu należy podkreślić także aspekt edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka. Poza wymiarem indywidualnym kary należy zwrócić także uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników. Przedmiotowe rozstrzygnięcie będzie sygnałem dla innych przedsiębiorców świadczących na rzecz konsumentów usługi finansowe, że za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mogą ponieść dotkliwą sankcję finansową (prewencja ogólna).

[195.] Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

[196.] Wobec powyższego Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie IV. sentencji decyzji.

Ad V. Nałożenie przez Prezesa Urzędu obowiązku zwrotu kosztów postępowania

[197.] Zgodnie z art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść **koszty postępowania**. Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

[198.] Zgodnie z art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 tej ustawy, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Zgodnie zaś z art. 264 § 1 ww. ustawy jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

[199.] W pkt. I. i II. sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stwierdził naruszenie przez Przedsiębiorcę art. 24 uokik. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 uokik pozwalająca na obciążenie Przedsiębiorcy kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki w łącznej kwocie 64 zł związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją ze stroną niniejszego postępowania.

[200.] Koszty niniejszego postępowania Przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Pouczenia:

[201.] Stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 479²⁸ § 2 ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w

Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (ul. Kościuszki 43, 40-048 Katowice - od 1 czerwca 2023 r. obowiązuje nowy adres dla doręczeń: Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, ul. Krasińskiego 29, 40-019 Katowice).

- [202.] W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie V. niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego i na podstawie art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, można wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach (ul. Kościuszki 43, 40-048 Katowice - od 1 czerwca 2023 r. obowiązuje nowy adres dla doręczeń: Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, ul. Krasińskiego 29, 40-019 Katowice) w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.
- [203.] Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1125), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust. 2 tej ustawy zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie w kwocie 500 zł.
- [204.] Zgodnie z art. 103 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie, a spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki. Zgodnie z art. 105 ust. 1 tej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.
- [205.] Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 Kodeksu postępowania cywilnego strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Katowicach
Maciej Frągsztajn

